

ΤΟ ΠΡΟΦΙΛ ΤΩΝ ΑΘΛΗΤΩΝ ΠΑΡΑΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΑ ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

της Κυριακής-Βασιλικής Καλογεροπούλου

Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία που υποβάλλεται στην Τριμελή Εξεταστική Επιτροπή για τη μερική εκπλήρωση των υποχρεώσεων απόκτησης του Μεταπτυχιακού Προγράμματος «Οργάνωση και Διαχείριση Αθλητικών Δραστηριοτήτων για Άτομα με Αναπηρίες (Α.με.Α.)» του Τμήματος Οργάνωση και Διαχείριση Αθλητισμού της Σχολής Επιστημών της Ανθρώπινης Κίνησης και Ποιότητας Ζωής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου.

Σπάρτη
(2021)

Τριμελής Εξεταστική Επιτροπή:

1. Επιβλέπων: Χατζηγιάννη Ευθαλία, Καθηγήτρια
2. Μέλος: Στρίγκας Αθανάσιος, Καθηγητής
3. Μέλος: Γδοντέλη Κρινάνθη, Καθηγήτρια

Copyright © Καλογεροπούλου Κυριακή-Βασιλική, 2021

Με επιφύλαξη κάθε δικαιώματος. All rights reserved.

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας εργασίας, εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα. Ερωτήματα που αφορούν τη χρήση της εργασίας για κερδοσκοπικό σκοπό πρέπει να απευθύνονται προς τον/τη συγγραφέα. Οι απόψεις και τα συμπεράσματα που περιέχονται σε αυτό το έγγραφο εκφράζουν τον/τη συγγραφέα και δεν πρέπει να ερμηνευθεί ότι αντιπροσωπεύουν τις επίσημες θέσεις του Τμήματος Οργάνωσης και Διαχείρισης Αθλητισμού της Σχολής Επιστημών Ανθρώπινης Κίνησης και Ποιότητας Ζωής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα ήθελα να ευχαριστήσω την κ.Χατζηγιάννη για την πολύ καλή συνεργασία μας και την υποστήριξη και ενθάρρυνση της καθ' όλη τη διάρκεια της διπλωματικής μου εργασίας. Επίσης θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένεια μου, που πιστεύει σε μένα και με στηρίζει.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Κυριακή-Βασιλική Α. Καλογεροπούλου: Το προφίλ των αθλητών Παραολυμπιακών Αγώνων μέσα από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης (Με την επίβλεψη της κ.Ευθαλίας Χατζηγιάννη, καθηγήτρια ΤΟΔΑ)

Σκοπός της έρευνας είναι η μελέτη του προφίλ των αθλητών Παραολυμπιακών που δημιουργούν τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης. Τα ΜΜΕ έχουν καθοριστικό ρόλο στην κοινωνία, τις αξίες, τις στάσεις και τις συμπεριφορές της. Ο τρόπος που τα ΜΜΕ προβάλλουν οποιοδήποτε θέμα μπορεί να επηρεάσει το κοινό και να τροφοδοτήσει ή να εξαλείψει ορισμένα στερεότυπα. Για τα άτομα με αναπηρία παρατηρείται μία γενική χαμηλή αναφορά τους στα ΜΜΕ. Το ίδιο συμβαίνει και για τον Αθλητισμό των ΑμεΑ, που πολλές φορές υποβαθμίζεται. Ο Αθλητισμός για να αναπτυχθεί χρειάζεται τα ΜΜΕ (και το αντίστροφο). Οι Παραολυμπιακοί Αγώνες (το δεύτερο μεγαλύτερο αθλητικό γεγονός παγκοσμίως), δέχεται πολύ χαμηλότερη κάλυψη σε σχέση με τους Ολυμπιακούς, δείχνοντας την αξία που δίνουν στους αγώνες. Και ο τρόπος που παρουσιάζονται οι αθλητές των Παραολυμπιακών διαφέρει με αυτούς των Ολυμπιακών. Από πολλούς δε θεωρούνται “αληθινοί” αθλητές, ενώ και η ανταμοιβή τους είναι χαμηλότερη από των Ολυμπιακών, πιστεύοντας ότι η κατάκτηση μεταλλίου τους Παραολυμπιακούς είναι πιο εύκολη. Συχνή είναι η χρήση του όρου “supercrip”, κατά τον οποίο ο αθλητής πρέπει να ξεπεράσει την αναπηρία του για να πετύχει κάτι, που τελικά έχει αρνητικό αντίκτυπο στη ζωή των ΑμεΑ. Κυριαρχεί το ιατρικό μοντέλο και η προσοχή εστιάζεται πρώτα στην αναπηρία και έπειτα στην αθλητική απόδοση. Τέλος ακολουθεί μελέτη περίπτωσης για τους Παραολυμπιακούς αγώνες του Λονδίνου (2012), Ρίο (2016) και Τόκιο (2020, 2021).

Λέξεις-κλειδιά: Παραολυμπιακοί Αγώνες, Αθλητές, Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, Άτομα Με Αναπηρία, Απεικόνιση.

ABSTRACT

Kyriaki-Vasiliki Kalogeropoulou: Mass Media portrayal of paralympic athletes.
(With the supervision of Dr. Efthalia Chatzigianni, professor)

The purpose of this study is the identification of the profile of the Paralympic athletes, created by the media. Media plays a key role in society, its values, attitudes and behaviors. The way media portrays any issue can influence the public and feed or eliminate certain stereotypes. For people with disabilities there is generally low reference to them in the media. The same is happening for the Disabled Sport, which is often degraded. Sport needs media to grow (and the other way around). Paralympics (the second biggest sporting event in the world), receive much lower coverage than the Olympics, which shows the value that media give to the Games. Also, the way Paralympic athletes are represented is different from the Olympic ones. By many people they are not considered as “real” athletes, while their rewards are lower than the Olympics, making people believe it is easier to win a Paralympic medal than an Olympic. The use of the term “supercrip” is common. According to this, the athlete has to overcome their disability in order to succeed, which has a negative effect on the lives of people with disabilities. The medical model dominates and the focus is first on the disability and secondary on the athletic performance. Finally a case study of the Paralympic Games of London (2012), Rio (2016) and Tokyo (2020, 2021) follows.

Key words: Paralympic Games, Athletes, Media, Framing, Portrayal.

ΣΕΛΙΔΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	2
ABSTRACT.....	3
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.....	4
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ.....	5
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ.....	5
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	6
Προσδιορισμός και οριοθέτηση του προβλήματος.....	6
Σκοπός της έρευνας.....	7
Ερευνητικές υποθέσεις.....	7
Μέθοδος.....	8
Οριοθετήσεις-Περιορισμοί.....	9
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1.....	10
1.1 Μέσα μαζικής ενημέρωσης, ο ρόλος και η επιρροή τους.....	10
1.2 ΜΜΕ και ΑμεΑ.....	12
1.3 ΜΜΕ και Αθλητισμός.....	15
ΚΕΦΑΛΑΙΟ II.....	16
ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ.....	16
2.1 Αθλητισμός, ΑμεΑ και ιστορία των Παραολυμπιακών Αγώνων.....	16
2.2 ΜΜΕ και Αθλητισμός για ΑμεΑ.....	18
2.3 Κάλυψη Παραολυμπιακών και Ολυμπιακών Αγώνων.....	20
2.4 Απεικόνιση των Αθλητών Παραολυμπιακών Αγώνων.....	22
ΚΕΦΑΛΑΙΟ III.....	28
3.1 Παραολυμπιακοί Αγώνες Λονδίνου 2012.....	28
3.2 Παραολυμπιακοί Αγώνες Ρίο 2016.....	30
3.3 Παραολυμπιακοί Αγώνες Τόκιο 2021.....	32
ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV.....	34
ΣΥΖΗΤΗΣΗ-ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	34
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	36

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 2.3: Κάλυψη Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών Αγώνων στα ΜΜΕ..σελ.24	
Πίνακας 2.4: Αφηγήσεις και προφίλ των αθλητών Παραολυμπιακών Αγώνων που εντοπίστηκαν στη βιβλιογραφία.....σελ.28	
Πίνακας 3.2: Παραολυμπιακοί Αγώνες 2012 και 2016 - ώρες τηλεοπτικής κάλυψης, αριθμός πωληθέντων εισιτηρίων και κυρίαρχο προφίλ αθλητών.....σελ.34	

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ

ΑμεΑ: Άτομα με Αναπηρία

ΜΜΕ: Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης

Π.Α.: Παραολυμπιακοί Αγώνες

Ο.Α.: Ολυμπιακοί Αγώνες

ΔΠΟ: Διεθνής Παραολυμπιακή Επιτροπή

ΠΠΠΔ: Πολιτική Προστασία Προσωπικών Δεδομένων

ΗΠΑ: Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας έχουν μεγάλη δύναμη και επιρροή στην κοινωνία. Ο τρόπος που προβάλλουν ένα γεγονός, μια είδηση ή μια ομάδα ανθρώπων επηρεάζει την άποψη του κοινού. Ότι προβάλλουν τα ΜΜΕ αναγνωρίζεται σαν πραγματικότητα από την κοινωνία. Ο αθλητισμός συνδέεται άμεσα με τα ΜΜΕ και αλληλοβοηθούν το ένα το άλλο να αναπτυχθεί. Τα ΜΜΕ έχουν σημαντικό ρόλο στις στάσεις και απόψεις του κοινού για τα άτομα και τους αθλητές με αναπηρία. Μπορούν να δημιουργήσουν στερεότυπα καθώς και να τα εξαλείψουν. Η απεικόνιση και προβολή των αθλητών με αναπηρία βοηθάει στην εξοικείωση του κοινού με αυτούς και συνεπώς στην αποδοχή τους. Αν και οι συνθήκες για τον αθλητισμό των ΑμεΑ έχουν βελτιωθεί αρκετά, υστερούν ακόμη σε σχέση με τον αθλητισμό για άτομα χωρίς αναπηρία. Η κάλυψη των Παραολυμπιακών Αγώνων και των Ολυμπιακών Αγώνων αποτελεί ένα παράδειγμα αυτού του γεγονότος, καθώς είναι πολύ χαμηλότερη των Παραολυμπιακών σε σχέση με των Ολυμπιακών Αγώνων, παρά το γεγονός ότι αποτελούν το δεύτερο μεγαλύτερο Αθλητικό Γεγονός παγκοσμίως (Brooke, 2019; Golden, 2003; Chang & Crossman, 2009). Οι Παραολυμπιακοί Αγώνες δημιουργήθηκαν από απλούς αγώνες μεταξύ ασθενών- βετεράνων πολέμων-αθλούμενοι ως μέσο αποκατάστασης- και εξελίχθηκαν σιγά σιγά μέχρι να φτάσουν στη σημερινή μορφή τους, με τους πρώτους Παραολυμπιακούς το 1960 στη Ρώμη. Ταυτόχρονα πέρα από την έκταση της κάλυψης των δύο αγώνων, η αμοιβή και ο τρόπος που προβάλλονται οι αθλητές με αναπηρία δεν είναι ίδια με των αθλητών χωρίς αναπηρία, αν και οι αθλητές έχουν πολύ περισσότερα κοινά απ' ό,τι διαφορές (Tynedal & Wolbring, 2013). Πολλές φορές παρουσιάζονται με στερεοτυπικούς τρόπους χρησιμοποιώντας το ιατρικό μοντέλο, του “supercrip” κ.α και εστιάζοντας πρώτα στην αναπηρία και έπειτα στην αθλητική απόδοση, ενώ με την παρουσίαση των κατορθωμάτων τους ως “εξαιρετικά” και “τρομερά” δείχνει ότι είναι δύσκολο για τα ΑμεΑ να προοδεύσουν στη ζωή (Abwao, 2019).

Προσδιορισμός και οριοθέτηση του προβλήματος

Τα ΜΜΕ έχουν πολύ μεγάλη επιρροή στην κοινωνία και στη δημιουργία μιας “αποδεκτής πραγματικότητας”. Καθορίζουν τι είναι και τι δεν είναι αποδεκτό, ανάλογα με

τις ιδέες και απόψεις που προωθούν. Έτσι έχουν πρωταγωνιστικό ρόλο στη δημιουργία στερεοτύπων και στιγμάτων, κυρίως για μειονότητες ή άλλες ομάδες. Παρακάτω θα αναφερθούν διάφορες έρευνες σχετικά με την εικόνα των ΑμεΑ γενικά, που προβάλλουν τα ΜΜΕ στην κοινωνία, όπου έγινε αντιληπτή η ύπαρξη ορισμένων ταμπελών, ενώ ήταν αισθητή και η περιορισμένη εμφάνιση τους σε αυτά. Για το θέμα αυτό υπάρχει πληθώρα ερευνών. Ωστόσο για τον αθλητισμό των ΑμεΑ και την προβολή του από τα ΜΜΕ η βιβλιογραφία είναι πιο περιορισμένη. Έτσι στην έρευνα αυτή θα ασχοληθούμε με τον τρόπο που τα ΜΜΕ παρουσιάζουν τον Αθλητισμό και τους αθλητές με Αναπηρία, και πιο συγκεκριμένα (μιας και οι Παραολυμπιακοί αποτελούν το αποκορύφωμα του Αθλητισμού ΑμεΑ) θα εστιάσουμε στους αθλητές Παραολυμπιακών Αγώνων.

Σκοπός της έρευνας

Η παρούσα έρευνα έχει ως κύριο σκοπό τη μελέτη του τρόπου που παρουσιάζουν τα ΜΜΕ τους αθλητές Παραολυμπιακών Αγώνων. Πιο συγκεκριμένα κατά πόσο 'υπάρχουν' τέτοιοι αθλητές στα ΜΜΕ και ισότιμη προβολή Αθλητισμού για άτομα με Αναπηρία και χωρίς, και πως παρουσιάζονται οι αθλητές αυτοί. Είναι πολύ σημαντικό να μελετηθεί το προφίλ που δημιουργούν τα ΜΜΕ για τους Αθλητές Παραολυμπιακών Αγώνων, καθώς αυτό που παρουσιάζεται αντιλαμβάνεται από την κοινωνία σαν πραγματικό. Έτσι οποιαδήποτε απόκλιση από την πραγματικότητα ή αρνητική εικόνα θα πρέπει να εντοπιστεί ώστε να αντιμετωπιστεί και να αλλάξει η κοινωνική γνώμη για τους αθλητές και γενικότερα τα Άτομα με Αναπηρία.

Ερευνητικές υποθέσεις

Οι ερευνητικές υποθέσεις της παρούσας έρευνας παρουσιάζονται παρακάτω:

Ha1: Υπάρχει περιορισμένη προβολή των αθλητών Παραολυμπιακών σε σχέση με αθλητές Ολυμπιακών Αγώνων

Ha2: Η τηλεοπτική κάλυψη των Παραολυμπιακών Αγώνων είναι μικρότερη σε σχέση με των Ολυμπιακών.

Ha3: Το προφίλ που δημιουργούν τα ΜΜΕ για τους αθλητές Παραολυμπιακών Αγώνων είναι αμφισβητούμενο.

Ha4: Τα ΜΜΕ δημιουργούν στερεότυπα και αρνητικές αντιλήψεις ως προς τους αθλητές Παραολυμπιακών Αγώνων.

Μέθοδος

Η παρούσα έρευνα ξεκίνησε στις αρχές του Ιανουαρίου του 2021 και ολοκληρώθηκε τέλη Ιουνίου του ίδιου έτους με συνολική διάρκεια έξι (6) μηνών. Το είδος έρευνας που επιλέχθηκε για τη μελέτη του παρόν θέματος είναι η βιβλιογραφική Ανασκόπηση, ενώ ακολουθεί στο Κεφάλαιο 3 μελέτη περίπτωσης (case study) για τους Παραολυμπιακούς Αγώνες του 2012, 2016 και 2020-2021. Για την εύρεση βιβλιογραφίας χρησιμοποιήθηκαν οι εξής βάσεις δεδομένων :

- Scopus
- Google Scholar
- Springer
- Taylor & Francis
- Science Direct, Elsevier
- Σε ορισμένες περιπτώσεις πραγματοποιήθηκε αναζήτηση στη μηχανή Google (π.χ. για την ιστοσελίδα του Καναλιού 4).

Η πρόσβαση στις βάσεις δεδομένων πραγματοποιήθηκε μέσω των κωδικών φοιτητή του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου ή από ορισμένες προσβάσιμες χωρίς κωδικό πηγές. Η αναζήτηση βιβλιογραφίας πραγματοποιήθηκε κατά κύριο λόγο στην αγγλική γλώσσα. Οι κυριότερες λέξεις κλειδιά που χρησιμοποιήθηκαν είναι:

- ❖ disability
- ❖ media
- ❖ sport, disability sport
- ❖ framing
- ❖ Paralympic Games
- ❖ Paralympic athletes
- ❖ Athletes with disability
- ❖ media influence
- ❖ media coverage
- ❖ Paralympics London 2012
- ❖ Paralympics Rio 2016
- ❖ Paralympics Tokyo 2020, 2021
- ❖ Paralympic legacy

Συνολικά μελετήθηκαν περίπου 200 άρθρα, εκ των οποίων τελικά 85 κρίθηκαν σχετικά με το θέμα της έρευνας και συμπεριλήφθηκαν σε αυτή.

Οριοθετήσεις-Περιορισμοί

Ορισμένοι περιορισμοί της παρούσας έρευνας είναι η σχετικά περιορισμένη βιβλιογραφία για την κάλυψη των Παραολυμπιακών Αγώνων και τον τρόπο προβολής των αθλητών με Αναπηρία. Για τα άτομα με αναπηρία γενικά υπάρχει εκτενή βιβλιογραφία, ενώ για αθλητές συγκεκριμένα είναι περιορισμένη. Φυσικά να αναφερθεί ότι από τις υπάρχουσες βιβλιογραφίες δεν ήταν όλες διαθέσιμες και προσβάσιμες, συνεπώς δε συμπεριλήφθηκαν στην έρευνα αυτή. Για τους παραπάνω λόγους δεν ήταν εφικτή η μελέτη της προβολής των αθλητών Παραολυμπιακών Αγώνων και της κάλυψης των αγώνων από τα ΜΜΕ σε μία συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή ή χώρα, αλλά χρησιμοποιήθηκαν οι περιοχές για τις οποίες βρέθηκε διαθέσιμη βιβλιογραφία. Τέλος όσον αφορά τους Παραολυμπιακούς Αγώνες του Τόκιο 2020, λόγω της αναβολής τους για το 2021 δεν έχουν πραγματοποιηθεί ακόμη και συνεπώς δεν υπάρχουν στοιχεία διαθέσιμα όπως στους Παραολυμπιακούς του Λονδίνου και του Ρίο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

1.1 Τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης ο ρόλος τους και η επιρροή τους

Τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης (ΜΜΕ) αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της καθημερινότητάς μας, στα οποία καταναλώνουμε αρκετό από το χρόνο μας για ενημέρωση και πληροφόρηση, διαφήμιση-ενημέρωση για προϊόντα, ψυχαγωγία ή διαδραστική επικοινωνία (Γραμματικογιάννη & Κατσικη, 2018). Τα παλαιότερα-παραδοσιακά ΜΜΕ είναι το ραδιόφωνο, η τηλεόραση, η εφημερίδα, τα περιοδικά, ο κινηματογράφος, κ.α. Η εφημερίδα θεωρείται η έντυπη έκδοση που περιέχει κατά κύριο λόγο ειδησεογραφικά γεγονότα που αφορούν την περίοδο, ενώ αντίθετα το βιβλίο είναι διαχρονικό. Οι εφημερίδες εμφανίστηκαν στην Ελλάδα από τον 18ο αιώνα με την αποκορύφωση της στις αρχές του 20ου αιώνα, ενώ πλέον οι μεγάλες εφημερίδες διαθέτουν και ηλεκτρονική έκδοση (υπάρχουν και μόνο έντυπες και μόνο ηλεκτρονικές). Το ραδιόφωνο δημιουργήθηκε μετά την ανακάλυψη των ραδιοκυμάτων με το πρώτο ραδιοφωνικό πρόγραμμα να μεταδίδεται το 1906, στην Αμερική. Το ραδιόφωνο απέκτησε μεγάλη δύναμη με ψυχαγωγικό και ενημερωτικό ρόλο, αποτελώντας το πρώτο “μέσο μαζικής ακρόασης”. Με την εμφάνιση της τηλεόρασης, για να “επιβιώσει” αποκτά μία ψυχαγωγικό-μουσική διάσταση. Η τηλεόραση εμφανίστηκε τη δεκαετία του 40 και έφερε την επανάσταση στην ενημέρωση και τη ψυχαγωγία, καθώς ο ακροατής από το σπίτι του παρακολουθεί (βλέποντας και ακούγοντας) τα νέα όλου του πλανήτη. Με την εξέλιξη της τεχνολογίας έκανε την εμφάνισή του το διαδίκτυο. Το Διαδίκτυο είναι ένα παγκόσμιο δίκτυο υπολογιστών που επικοινωνούν χρησιμοποιώντας το πρωτόκολλο επικοινωνίας TCP/IP, δίνοντας τους πρόσβαση σε βάσεις δεδομένων και ικανότητα ανταλλαγής μηνυμάτων μεταξύ τους. Έτσι πλέον στον ορίζοντα έχουν δημιουργηθεί νέα ΜΜΕ όπως το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, εταιρικές ιστοσελίδες, Ιστοσελίδες-Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης (Facebook, Instagram, Twitter, Youtube, blogs κ.α). Το πιο διαδεδομένο Μέσο Κοινωνικής Δικτύωσης αποτελεί το Facebook. Τα ΜΚΔ δίνουν τη δυνατότητα αλληλεπίδρασης και διαλόγου μεταξύ των χρηστών (Κατσιγιάννη, 2018).

Τα ΜΜΕ μεταφέρουν μηνύματα σε ένα μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού σε διάφορες γεωγραφικές εκτάσεις. Οι κύριοι ρόλοι τους είναι η ενημέρωση-πληροφόρηση, η ψυχαγωγία, η διαφήμιση, η διαδραστική επικοινωνία καθώς και η μόρφωση του κοινού (Ρήγα & Τσουτσάνη, 2019). Ο τρόπος που παρουσιάζει διάφορα θέματα έχει μεγάλη επιρροή στο κοινό, καθώς από αυτά μαθαίνει τα γεγονότα και αποτελεί την πρώτη επαφή με τα γεγονότα αυτά. Σύμφωνα με τον Mcquail (1977) η επιρροή αυτή μελετήθηκε σε

κατηγορίες. Η πρώτη κατηγορία, της καμπάνιας, αφορά διαφημίσεις, προϊόντα, εκλογές κλπ και θέλει να 'πουλήσει' στο κοινό μια ιδέα, ένα προϊόν, μια ψήφο κλπ. Η δεύτερη είναι ο ορισμός της κοινωνικής πραγματικότητας και της κοινωνικής νόρμας, όπου το άτομο μαθαίνει μέσα από τα MME ποιά είναι η πραγματικότητα και οι κοινωνικές αξίες, τι είναι αποδεκτό και τι όχι. Η τρίτη αφορά τις αντιδράσεις και τις απαντήσεις που μπορεί να προκαλέσουν τα MME. Η τέταρτη αναφέρεται σε αλλαγές πολιτικών, εκπαιδευτικών, θρησκευτικών κ.α θεσμών και η πέμπτη στην αλλαγή της κοινωνίας και της κουλτούρας μέσα από τα MME. Η Woods (2011) υποστηρίζει ότι καθημερινά είμαστε εκτεθειμένοι σε πολλά ερεθίσματα και μηνύματα από την τηλεόραση, δεδομένου ότι στην Αμερική η τηλεόραση σε κάθε σπίτι παίζει για τουλάχιστον 8 ώρες. Επίσης ενισχύει την άποψη ότι τα MME επηρεάζουν τη γνώμη των ανθρώπων, τις συμπεριφορές, τις στάσεις και την ταυτότητά τους, ενώ οι ίδιοι έχουν την πεποίθηση ότι παραμένουν ανεπηρέαστοι. Φυσικά τα MME ανάλογα με τον τρόπο απεικόνισης του κάθε θέματος μπορούν να επηρεάσουν θετικά και να βοηθήσουν στην εξέλιξη, αλλά και αρνητικά με αρνητικές στάσεις και σε ορισμένες περιπτώσεις σε διαίωνη στερεοτύπων. Τα στερεότυπα είναι αρνητικές αντιλήψεις, στάσεις και συμπεριφορές απέναντι σε κάποια ομάδα ατόμων. Οι στάσεις αυτές δεν έχουν να κάνουν με τα διάφορα χαρακτηριστικά του ατόμου, αλλά με το χαρακτηριστικό αυτό που τον κατατάσει στη συγκεκριμένη ομάδα (με βάση και το οποίο κατακρίνεται). Για την καλύτερη κατανόηση αυτού του θέματος θα μελετήσουμε ορισμένες Θεωρίες της Κοινωνικής Ψυχολογίας. Η θεωρία της επαφής του Allport (1954) εξηγεί πως η κοινωνική επαφή μεταξύ των ομάδων μπορεί να βελτιώσει τις αντιλήψεις της μιας ομάδας για την άλλη και να μειώσει τις προκαταλήψεις και τα στερεότυπα. Η γνωριμία και κατανόηση της άλλης ομάδας και ο καθορισμός κοινού στόχου θα οδηγήσει σε αυτά τα αποτελέσματα, όπου σύμφωνα με τους Pettigrew και Tropp (2008) θα προκύψει καλύτερη ενσυναίσθηση και μείωση του άγχους για επαφή μεταξύ των ομάδων. Πολλές φορές οι άνθρωποι δεν έρχονται σε επαφή με ορισμένες ομάδες και η μόνη τους επαφή είναι μέσω των MME. Έχουν χαρακτηριστεί πολλές φορές σαν το μέσο μεταξύ του ατόμου και της κοινωνίας (Burger & Luckmann, 1966). Στη θεωρία της διαμεσολαβημένης επαφής, (Ortiz & Harwood, 2007) το άτομο μπορεί να σχηματίσει εντυπώσεις, στάσεις και συμπεριφορές για ομάδα ανάλογα με αυτά που βλέπει, ή ακούει ή διαβάζει στα MME. Έτσι οι θετικές απεικονίσεις μιας ομάδας δημιουργούν θετικές στάσεις, ενώ οι αρνητικές στερεότυπα και στιγματισμό της ομάδας. Στο σημείο αυτό αξίζει να αναφερθεί και η θεωρία κοινωνικής μάθησης του Bandura, σύμφωνα με την οποία ο άνθρωπος μαθαίνει ορισμένες συμπεριφορές από την παρατήρηση και τη μίμηση. Αυτό αφορά και τα πρότυπα στα MME,

συνεπώς αναπαράγει τις συμπεριφορές και τις στάσεις που προβάλλονται σαν αποδεκτές απέναντι σε ορισμένες ομάδες.

Σύμφωνα με τους Gold & Auslander (1999), τα MME έχουν καθοριστικό ρόλο καθώς ταυτοχρόνως απεικονίζει υπάρχουσες αξίες που επικρατούν, αλλά έχουν και τη δύναμη να τις επηρεάσουν και να αλλάξουν ορισμένες από αυτές.

1.2 MME και ΑμεΑ

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω τα MME έχουν τη δύναμη να επηρεάζουν τις αντιλήψεις, τις στάσεις, τις συμπεριφορές, αλλά και την ταυτότητα των ανθρωπων. Επίσης έχει μεγάλη σημασία για την κάθε ομάδα ή μειονότητα ο τρόπος που την προβάλλουν τα MME. Στο κεφάλαιο αυτό θα εστιάσουμε την προσοχή μας στην τρόπο που επιλέγουν τα MME να παρουσιάσουν τα άτομα με Αναπηρία. Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (2020) “η αναπηρία αναφέρεται στην αλληλεπίδραση μεταξύ της κατάστασης υγείας των ατόμων (π.χ. εγκεφαλική παράλυση, σύνδρομο Down και κατάθλιψη) και προσωπικούς και περιβαλλοντικούς παράγοντες (π.χ. αρνητικές στάσεις, απρόσιτες μεταφορές και δημόσια κτίρια και περιορισμένη κοινωνική στήριξη). Ο Aydin Murat (2015) αναφέρει ότι τα MME μπορεί να συμβάλει στην αναπαραγωγή στερεοτύπων στιγματισμού ως προς τα ΑμεΑ. Άλλες έρευνες συμφωνούν με αυτή την τοποθέτηση προσθέτοντας ότι τα MME μειώνουν τη δύναμη των ΑμεΑ (Adams, 2008). Αναφέρθηκε ότι η κοινωνία έρχεται σε επαφή με ορισμένες μειονότητες μέσω των MME. Την άποψη αυτή υποστηρίζει ο Borcsa (2001), τονίζοντας ότι τα άτομα χωρίς Αναπηρία έρχονται σε πολύ μικρή ή καθόλου επαφή με τα άτομα με Αναπηρία. ενώ η εικόνα που προβάλλουν μπορεί να “τροφοδοτήσει” στα ήδη υπάρχοντα στερεότυπα (Ciot & Van Hove, 2010) Έτσι η εικόνα που προβάλλεται για τα ΑΜΕΑ από τα MME παίζει καθοριστικό ρόλο στο “προφίλ” των ΑμεΑ στην κοινωνία (Borcsa, 2001) ενώ μπορεί να “τροφοδοτήσει” τα ήδη υπάρχοντα στερεότυπα (Ciot & Van Hove, 2010). Έχουν γίνει αρκετές έρευνες τα τελευταία χρόνια γύρω από αυτό το θέμα. Η αναπηρία υπήρχε από πάντα στην κοινωνία, αλλά έχει γίνει πιο εμφανής τα τελευταία χρόνια , με τις ευκαιρίες και την αποδοχή τους από την κοινωνία να αυξάνονται (DePaw & Gavron, 2005) (έχουν όμως πολύ δρόμο ακόμη). Ωστόσο ορισμένες αναπηρίες “κρύβονται” από την κοινωνία ενώ άλλες είναι πιο αποδεκτές (Brittain, 2010). Τα Αμεα αποτελούν το 15 % του Παγκόσμιου πληθυσμού, που ισούται με ένα δισεκατομμύριο ανθρώπους. Παρά, λοιπόν, αυτό το σημαντικό ποσοστό που καταλαμβάνουν τα ΑμεΑ, υπάρχει μικρή παρουσίασή τους στα MME (Brittain, 2010). Στην έρευνα τους οι Saito & Ishiyama (2005), σε ανάλυση Ιαπωνικών τηλεοπτικών

προγραμμάτων βρήκαν ότι μόνο το 1,7% των χαρακτήρων είχαν κάποιου είδους αναπηρία, που είναι πολύ χαμηλό ποσοστό σε σχέση με την πραγματικότητα. Με αυτό τον τρόπο περνάει και η λανθασμένη αντίληψη του κοινού για την ύπαρξη ατόμων με αναπηρία. Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενο κεφάλαιο, αυτό που παρουσιάζουν τα ΜΜΕ αντιλαμβάνεται σαν πραγματικότητα. Συνεπώς η χαμηλή προβολή ΑμεΑ στην τηλεόραση δίνει λάθος εντύπωση. Την άποψη αυτή επιβεβαιώνει ο Brooke (2019) στην έρευνα του, όπου οι συμμετέχοντες εκτίμησαν τον αριθμό των ΑμεΑ στη Σιγκαπούρη στα 50000 άτομα ενώ στην πραγματικότητα ήταν 600000. Βέβαια η χαμηλή έκταση της κάλυψης των ΑμεΑ στα ΜΜΕ, δεν είναι το μόνο πρόβλημα. Ο Brittain (2010) ανέφερε σαν αιτία της μη κατανόησης των ΑμεΑ από την κοινωνία, πέρα από τη μικρή παρουσίασή τους, και τη λανθασμένη εικόνα που προβάλλουν τα ΜΜΕ για αυτά. Λανθασμένη προβολή ρόλων των ΑμεΑ που δεν έχει σχέση με την πραγματικότητα συνεπάγει αρνητικές στάσεις. Η εμφάνισή τους σαν εργαζόμενοι είναι πολύ σπάνια. Πολλές φορές σε τηλεοπτικά προγράμματα και ταινίες χρησιμοποιείται η αναπηρία από τους παραγωγούς για να αυξηθεί το κοινό, ενώ η προσοχή εστιάζεται στην αναπηρία και όχι στο χαρακτήρα (Shakespeare, 1999), ενώ σύμφωνα με τον Haller (2010) για την προβληματική παρουσίαση της αναπηρίας ευθύνονται υποσυνείδητα λάθη των ανεκπαιδευτων (στο κομμάτι των ΑμεΑ) παραγωγών. Οι French & Le Clair (2018), υποστηρίζουν ότι τα ΜΜΕ παρουσιάζουν τα ΑμεΑ ως εξαρτώμενα από άλλους, “βάρος” για την οικογένεια και τους φίλους, μη φυσιολογικούς, για λύπηση και φρικιά βασιζόμενοι στο ιατρικό μοντέλο. Η Soffer και οι συνεργάτες της (2010) συμφωνούν με αυτά τα ευρήματα στη μελέτη τους για το Ισραήλ. Πιο συγκεκριμένα μιλάνε για χαρακτηρισμούς όπως ‘αντικείμενα λύπησης’, ‘ήρωες’ και επικίνδυνοι ‘άλλοι’. Σε άλλη έρευνα ζητήθηκε από ΑμεΑ να αξιολογήσουν την παρουσίαση της Αναπηρίας στα Αμερικανικά ΜΜΕ (Haller et al, 2014). Προέκυψε ότι το δείγμα πιστεύει πως οι Ειδήσεις έχουν φτωχή κάλυψη θεμάτων σχετικών με την Αναπηρία, η γενική αναπαράσταση τους στα ΜΜΕ δεν είναι αντιπροσωπευτική και χρησιμοποιεί το Ιατρικό μοντέλο, το Κοινωνικο-παθητικό, του “Supercrip” και το Επιχειρησιακό. Τα τηλεοπτικά προγράμματα που αξιολογήθηκαν έδειξαν χαμηλό δείκτη στιγματισμού. Από παλιότερα έχει φανεί στα ΜΜΕ τα ΑμεΑ να δέχονται κάποιου είδους θεραπεία, γεγονός που φανερώνει την ύπαρξη στερεοτύπων (Leseleuc et al, 2010). Η Zalkauskaite (2012) αναφέρει ορισμένα στερεότυπα για τα ΑμεΑ που συγκέντρωσε από τα Λιθουανικά ΜΜΕ. Σε αυτά συμπεριλαμβάνονται οι απόψεις ότι τα άτομα αυτά είναι βάρος για την οικογένειά τους, πέφτουν θύματα βίας, δε μπορούν να φροντίσουν τους εαυτούς τους και τα παιδιά τους, χρειάζεται να νοσηλευτούν σε ίδρυμα, εισπράττουν κοινωνικά πλεονεκτήματα. Τα

άτομα με ψυχική ασθένεια θεωρούνται απρόβλεπτα και επικίνδυνα, χωρίς έλεγχο των σεξουαλικών τους ορμών, ενώ για την αναπηρία παρουσιάζουν ότι καταστρέφει τη ζωή του ανθρώπου, και αποκλείει τα άτομα από την αγορά εργασίας. Τα ΜΜΕ μεταφέρουν μύθους της κουλτούρας όπως ότι τα άτομα με νοητική αναπηρία είναι επικίνδυνοι ή ότι οι περισσότεροι ηλικιωμένοι βρίσκονται σε κάποιο ίδρυμα, ενώ και στις δύο περιπτώσεις αποτελούν ένα πολύ μικρό ποσοστό τα άτομα αυτά (Neuman, 2001). Μεγάλη σημασία έχει και το λεξιλόγιο που χρησιμοποιείται καθώς έχει συνέπειες στη γνώμη του κοινού για την Αναπηρία, αλλά και στην αυτοεκτίμηση των ΑμεΑ, ενώ προσοχή πρέπει να δίνεται και στους τίτλους-επικεφαλίδες που έχουν τη δύναμη να καθοδηγήσουν την ιστορία που θα ακολουθήσει (Abwao, 2018). Μέσω της γλώσσας κωδικοποιούνται διάφορες στερεοτυπικές αντιλήψεις στην κοινωνία (Thoreau, 2021). Συχνές είναι οι αναφορές στο ιατρικό μοντέλο με τη χρήση αρνητικού λεξιλογίου που υποδηλώνει ότι τα άτομα υποφέρουν από την αναπηρία τους (Randjelovic et al, 2012). Χαρακτηριστική είναι και η εμφάνιση του καλού και κακού “Cripple” (ανάπηρου), σύμφωνα με το οποίο οι αρνητικές απεικονίσεις έχουν αρνητικά στερεότυπα, και οι θετικές απεικονίσεις που προβάλλουν εξαιρετικά κατορθώματα προωθούν στα ΑμεΑ την ιδέα ότι για να είναι αποδεκτοί πρέπει να καταφέρουν κάτι πολύ αξιόλογο. Έτσι η προβολή του “good cripple” μπορεί να τους προκαλέσει μεγαλύτερη καταπίεση (Swain, 2004). Στην έρευνα των Samsel & Perera (2013), δάσκαλοι αξιολόγησαν την εμφάνιση ΑμεΑ στην τηλεόραση και ταινίες, όπου κατέληξαν ότι λίγα προγράμματα περιέχουν ΑμεΑ, ενώ η εικόνα που παρουσιάζουν δεν είναι αντιπροσωπευτική, έχοντας σαν στόχο τη ψυχαγωγία και όχι την ενημέρωση και παράγοντας στερεότυπα ή εντυπωσιασμό. Παλαιότερα στις ταινίες παρουσιάζονταν σαν τους κακούς της ιστορίας, ενώ πλέον εμφανίζονται σαν “ήρωες” που κατάφεραν να ξεπεράσουν τις δυσκολίες τους (Riley, 2005). Χαρακτηριστικό είναι η σπάνια εικόνα των ατόμων αυτών να συμμετέχουν σε καθημερινές και προκλητικές δραστηριότητες, ενώ σε ταινίες εμφανίζονται να έχουν προσωπικά προβλήματα (π.χ. αλκοολισμός, κάπνισμα, μοναξιά, αυτοκτονία) (Renwick, 2016). Οι περισσότερες πληροφορίες που παρέχονται έχουν αρνητικό περιεχόμενο (Barnes, 1992). Τέλος πολύ συχνή είναι η εικόνα του αναπηρικού αμαξιδίου με έλλειψη εμφάνισης των υπόλοιπων αναπηριών (Abwao, 2019). Φυσικά υπάρχουν και ενδείξεις ότι υπάρχει βελτίωση στον τομέα αυτό, αλλά υπάρχει πολύ μεγάλος δρόμος ακόμη (Devotta et al, 2013; McPherson et al, 2016). Χαρακτηριστικό παράδειγμα της θετικής επιρροής των ΜΜΕ για τα ΑμεΑ είναι η αστυνομική σειρά Detective Monk, όπου ο πρωταγωνιστής πάσχει από ιδεοψυχαναγκαστική διαταραχή, αλλά καταφέρνουν μέσα από τη σειρά, το κοινό να κατανοήσει τη διαταραχή αυτή και να έχει

μεγαλύτερη προθυμία να συναναστραφεί με άτομα που τη βιώνουν, καθώς και να την αποδεχτούν οι ασθενείς και να στραφούν για βοήθεια σε ειδικούς αν χρειαστεί (Hoffner & Cohen, 2012).

Όσον αφορά τον αθλητισμό, η τηλεοπτική κάλυψη των αθλητών Παραολυμπιακών Αγώνων (που αποτελεί το αποκορύφωμα του Αθλητισμού για ΑμεΑ, έχει βελτιωθεί αλλά έχει πολύ δρόμο ακόμη να διανύσει, καθώς είναι αρκετά χαμηλή σε σχέση με αυτή των Ολυμπιακών Αγώνων (Brittain, 2010), όπως θα αναλυθεί παρακάτω. Οι Παραολυμπιακοί Αγώνες έχουν μεγάλη σημασία για τα ΑμεΑ καθώς με τη συχνή επαφή και έκθεση της κοινωνίας στο αθλητικό σώμα με αναπηρία, προβάλλονται οι ικανότητες και μπορεί και θα αλλάξει η κοινή γνώμη για την αντίληψη του “φυσιολογικού” σώματος (Silva & Howe, 2012). Φυσικά θα πρέπει να υπάρχει και η σωστή προσέγγιση των ΜΜΕ στα σχετικά θέματα που παρουσιάζουν.

1.3 ΜΜΕ και Αθλητισμός

Τα ΜΜΕ και ο Αθλητισμός συνδέονται άμεσα μεταξύ τους. Στη σύγχρονη κοινωνία η συζήτηση για τον Αθλητισμό είναι δύσκολο να πραγματοποιηθεί χωρίς να ληφθεί υπόψη η σύνδεση αυτή (Bernstein & Blain, 2002). Οι Young Chang & Crossman (2009) αναφέρουν ότι “η σχέση αυτή είναι συμβιωτική γιατί χρειάζονται ο ένας τον άλλον για να διατηρήσουν και να αυξήσουν την επιρροή τους”. Η πρώτη μορφή ενημέρωσης για τα αθλητικά γεγονότα ξεκίνησε με την εφημερίδα, ενώ αργότερα μεγαλύτερη διάσταση κατέλαβαν το ραδιόφωνο, η τηλεόραση και το διαδίκτυο. Το αθλητικό περιεχόμενο είναι το πιο διαδεδομένο θέμα στην εφημερίδα και γενικότερα για τα ΜΜΕ ο αθλητισμός αποτελεί ένα σχετικά φθινό θέμα με μεγάλη ανταπόκριση από το κοινό (Chang & Crossman, 2009). Παλιότερα, ο μόνος τρόπος παρακολούθησης ενός αθλητικού γεγονότος ήταν άμεσα, ζωντανά στο γήπεδο (Jeanrenaud & Kesenne, 2006). Πλέον στη σύγχρονη εποχή υπάρχει μία πιο έμμεση επαφή του κοινού με τον αθλητισμό, καθώς μπορεί να παρακολουθήσει έναν αγώνα είτε από την τηλεόραση, είτε το ραδιόφωνο ή το διαδίκτυο (Livestreaming κλπ), χωρίς τη φυσική του παρουσία στο γήπεδο. Έτσι έχει γίνει προσιτή η παρακολούθηση αθλητικών γεγονότων στο ευρύ κοινό, ανεξαρτήτως γεωγραφικής περιοχής ή οικονομικής κατάστασης. Η πρώτη ζωντανή τηλεοπτική κάλυψη των Ολυμπιακών Αγώνων πραγματοποιήθηκε το 1964 στους Αγώνες του Τόκιο και των Παραολυμπιακών Αγώνων το 1992 στη Βαρκελώνη (Kyoung KIm et al, 2017). Η εξέλιξη της τεχνολογίας έχει οδηγήσει και στην εμπορευματοποίηση του Αθλητισμού και την ανάπτυξη της Αθλητικής βιομηχανίας. Πολλές φορές ο αθλητισμός και οι αθλητές

“χρησιμοποιούνται” για την προβολή και την πώληση προϊόντων. Τα ΜΜΕ όμως έχουν και ζωτική σημασία για τον Αθλητισμό, καθώς βοηθούν τους αθλητές, τους Αθλητικούς Οργανισμούς και τα διάφορα Αθλητικά Γεγονότα με αρκετούς τρόπους. Πιο συγκεκριμένα με τα δικαιώματα μετάδοσης, εξασφαλίζεται ένα σημαντικό ποσό των εσόδων του υπεύθυνου αθλητικού φορέα ή οργανισμού, ενώ η διαφήμιση τους, και η εύκολη πρόσβαση σε αυτά μέσω των ΜΜΕ αυξάνει το ενδιαφέρον του κοινού και των οπαδών. Το κοινό ενημερώνεται για διάφορες αθλητικές δραστηριότητες, αθλητικά γεγονότα και τις δράσεις αθλητικών συλλόγων εκ των οποίων επιλέγει ορισμένα που επιθυμεί να συμμετάσχει. Ταυτόχρονα προσελκύει και καινούργιους οπαδούς (Jeanrenaud & Kesenne, 2006). Επίσης με τα ΜΜΕ έχει αναπτυχθεί το μάρκετινγκ αθλητισμού και οι χορηγίες που έχουν καθοριστικό ρόλο για την οικονομική ενίσχυση και επιβίωση των Αθλητικών παραγόντων. Η χρηματοδότηση αυτή, επιτρέπει στον Αθλητισμό να αναπτυχθεί με τη δυνατότητα πραγματοποίησης περισσότερων αθλητικών διοργανώσεων, που χωρίς την υποστήριξη των χορηγών δε θα μπορούσαν να πραγματοποιηθούν (Παγωνούδης Κ, 2001). Η καθημερινή προβολή αθλητικών γεγονότων δίνει την ευκαιρία σε εταιρείες να διαφημίζονται αποτελεσματικά και σε συνδυασμό με την αύξηση του κοινού και των οπαδών αυξήθηκαν και οι χορηγίες. Όπως αναφέρθηκε και τα ΜΜΕ χρειάζονται σε μεγάλο βαθμό τον αθλητισμό για να πουλήσουν περισσότερο, καθώς ο αθλητισμός είναι ένα θέμα με πολύ μεγάλο κοινό και απήχηση. Για το λόγο αυτό υπάρχει και μεγαλύτερη προβολή στα πιο δημοφιλή αθλήματα που πιστεύεται ότι έχουν μεγαλύτερο κοινό, όπως για παράδειγμα το ποδόσφαιρο (Jeanrenaud & Kesenne, 2006). Χαρακτηριστική είναι η δημιουργία αθλητικών καναλιών, που προβάλλουν αποκλειστικά αθλητικά, και είναι με συνδρομή, προς όφελος των ΜΜΕ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

2.1 Αθλητισμός, ΑμεΑ και ιστορία των Παραολυμπιακών Αγώνων.

Ο Αθλητισμός είναι αναπόσπαστο κομμάτι της καθημερινότητας των ανθρώπων και αποτελεί τον “μικρόκοσμο της κοινωνίας” (Depaw & Gavton, 2005). Τα οφέλη του για τον άνθρωπο είναι πολλά τόσο σε σωματικό όσο και σε ψυχολογικό επίπεδο. Για τα άτομα

με αναπηρία τα οφέλη είναι παρόμοια με αυτά για τα άτομα χωρίς αναπηρία. Πιο συγκεκριμένα βελτιώνεται η φυσική κατάσταση και η υγεία του ατόμου μειώνοντας τις πιθανότητες για εμφάνιση χρόνιων παθήσεων και νοσημάτων (Lakowski, 2011). Ταυτόχρονα η ποιότητα ζωής και η αυτοεκτίμηση των ατόμων με αναπηρία που αθλούνται είναι πολύ υψηλότερα από αυτών που δεν αθλούνται (LOWther, 2009). Ωστόσο τα άτομα αυτά αντιμετωπίζουν περιβαλλοντικές δυσκολίες και προσβασιμότητας με συνέπεια το ξεκίνημα και η συνέχεια της συμμετοχής τους να είναι πολύ δύσκολη (Kathleen et al, 2026). Ο Brittain και οι συνεργάτες του (2020) χρησιμοποίησαν τις θεωρίες των ικανοτήτων, της κοινωνικής πρακτικής και της αυτοδιάθεσης για να εξηγήσουν τις αιτίες που τα ΑμεΑ δε συμμετέχουν στον αθλητισμό. Σύμφωνα με αυτές η ικανότητα (ύπαρξη ή μη) οδηγεί το άτομο στον αυτοπροσδιορισμό και η κοινωνική πρακτική στην αντίληψη των ικανοτήτων. Τα τελευταία χρόνια με την αναγνώριση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Ατόμων με Αναπηρία, έχουν αναπτυχθεί πολλές αθλητικές δράσεις και διοργανώσεις, ο Αθλητισμός για ΑμεΑ γενικότερα, καθώς και η αποδοχή του, αλλά ακόμη αντιλαμβάνεται σαν κατώτερος του αθλητισμού χωρίς αναπηρία. Η θέσπιση της Αμερικανικής νομοθεσίας για αθλητές με αναπηρία, βοήθησε να βελτιωθούν ορισμένες δυσκολίες για τους αθλητές. Οι δυσκολίες αυτές αναφέρονται σε φυσικές σωματικές (που επηρεάζουν άμεσα ή έμμεσα την αθλητική ζωή), οικονομικές (έξοδα για εξοπλισμό, ταξίδια-αγώνες και προπονητή με ταυτόχρονη δυσκολία εύρεσης εργασίας), κοινωνικές (αντιμετώπιση από την κοινωνία) και νομιμότητας (όχι οικονομικά βραβεία-μη αναγνωρισιμότητα των αθλητών) (Carroll et al, 2016). Ο όρος αθλητισμός για ΑμεΑ περιλαμβάνει αθλήματα σχεδιασμένα για κάποια αναπηρία (π χ goalball-με μπάλα που κουδουνίζει για άτομα με τύφλωση), αλλά και αθλήματα που κάνουν τα άτομα χωρίς αναπηρία, με μικρές ή και καθόλου προσαρμογές (πχ στίβος). Η συμμετοχή των ΑμεΑ στον αθλητισμό είναι πολύ σημαντική για την αποδοχή τους από την κοινωνία δεδομένης της επιρροής που έχει ο αθλητισμός γενικότερα στην κοινωνία (DePaw & Gavron, 2005). Ο αθλητισμός για ΑμεΑ έχει μακρινό παρελθόν και δεν αποτελεί χαρακτηριστικό μόνο της σύγχρονης κοινωνίας. Στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, πολλοί στρατιώτες είχαν διάφορους τραυματισμούς. Ένας από αυτούς αποτελούσε ο τραυματισμός της σπονδυλικής στήλης που αρχικά λόγω, έλλειψης φαρμάκων, ακολουθούσε ο θάνατος. Έπειτα με την εξέλιξη της φαρμακευτικής, οι στρατιώτες επιβίωναν, και αξιολογήθηκε ότι η σωματική άσκηση έχει θετικές επιδράσεις σε σωματικούς και ψυχολογικούς παράγοντες, ενώ περνούσε μήνυμα στην κοινωνία ότι τα άτομα αυτά δεν είναι ανήμπορα (Brittain I., 2016).

Το κορυφαίο γεγονός του αθλητισμού για ΑμεΑ αποτελούν οι Παραολυμπιακοί Αγώνες. Οι πρώτοι Αγώνες για άτομα με Αναπηρία πραγματοποιήθηκαν το 1948 στην Αγγλία, ταυτόχρονα με τους Ολυμπιακούς Αγώνες (για πρώτη φορά, αλλά σε διαφορετική περιοχή), με τη μορφή μιας επίδειξης τοξοβολίας μεταξύ δύο ομάδων παραπληγικών (Brittain I, 2016). Οι πρώτοι Παραολυμπιακοί Αγώνες θεωρούνται αυτοί που έγιναν το 1960 στη Ρώμη, μετά τους Ολυμπιακούς. Από το 1960 έως το 1980 υπήρξε σημαντική ανάπτυξη του Παραολυμπιακού Κινήματος, αλλά τοπικά. Σε ορισμένες χώρες υπήρξε βελτίωση, ενώ σε άλλες επικράτησε η άποψη ότι η αναπηρία αποτελεί πρόβλημα. Στους Παραολυμπιακούς του 1960 (Ρώμη) και 1964 (Τόκιο) χρησιμοποιήθηκαν οι ίδιες αθλητικές εγκαταστάσεις για τα δύο αθλητικά γεγονότα ενώ στη συνέχεια το 1968 το Μεξικό τελικά απέρριψε τη διοργάνωση των Παραολυμπιακών Αγώνων (ανέλαβε μόνο τους Ολυμπιακούς) λόγω τεχνικών δυσκολιών, με τους παραολυμπιακούς να πραγματοποιούνται στο Ισραήλ, στην πόλη Τελ Αβιβ (Gold & Gold, 2007). Αντίστοιχα, το 1972 οι Ολυμπιακοί γίνονται στο Μόναχο και Παραολυμπιακοί σε άλλη πόλη της Γερμανίας, τη Χαϊδελβέργη, το 1976 στον Καναδά, οι Ολυμπιακοί διοργανώνονται στο Μόντρεαλ και οι Παραολυμπιακοί στο Τορόντο, το 1980 οι Ολυμπιακοί στη Μόσχα και οι Παραολυμπιακοί στο Αρνεμ της Ολλανδίας και τέλος το 1984 οι Ολυμπιακοί στο Λος Άντζελες και οι Παραολυμπιακοί στο Στόουκ Μάντεβιλ της Αγγλίας (Brittain, 2008). Αυτή η περίοδος είχε μεγάλη σημασία για τα άτομα και τους αθλητές με αναπηρία. Το 1976 συμπεριλήφθηκαν στους αγώνες και οι αθλητές με τύφλωση και ακρωτηριασμό, ενώ το 1980 με εγκεφαλική παράλυση (Reismuller & Parry, 2017). Την περίοδο 1980-1988 οι Παραολυμπιακοί Αγώνες αποκτούν παγκόσμια διάσταση τη Διακήρυξη των Ηνωμένων Εθνών και την ίδρυση της Διεθνούς Συντονιστικής Επιτροπής από το Διεθνές Αθλητικό Οργανισμό για ΑμεΑ. Ενώ έπειτα τους Παραολυμπιακούς του 1980 δόθηκε οικονομική βοήθεια για τη διεξαγωγή των αγώνων από το Διεθνές Ταμείο Αθλητισμού για ΑμεΑ. Για εκείνη τη χρονιά, οι αγώνες ονομάζονται “Ολυμπιακοί Αγώνες για Άτομα με Αναπηρία” (Brittain, 2008). Το 1985 πραγματοποιήθηκε σεμινάριο όπου εκφράστηκε η επιθυμία για την ύπαρξη μιας παγκόσμιας διοργάνωσης που θα ενώνει άτομα με και χωρίς αναπηρία, αλλά με την ύπαρξη κατηγοριοποίησης των αθλητών με Αναπηρία ώστε να είναι δίκαιη η συμμετοχή τους. Ακόμη και σήμερα υπάρχει η κατηγοριοποίηση ώστε οι αθλητές να συναγωνίζονται αθλητές με παρόμοιες αναπηρίες. Αυτή η κατηγοριοποίηση θυμίζει τις κατηγορίες βάρους που αγωνίζονται οι αθλητές στην πάλη (Dieffenbach & Statler, 2012). Την περίοδο μετά το 1988 αναπτύχθηκε παράλληλη σχέση μεταξύ της Ολυμπιακής και της Παραολυμπιακής Επιτροπής και οι Παραολυμπιακοί αποτέλεσαν τη συνέχεια των

Ολυμπιακών Αγώνων (Bailey St. 2008; Kyoung Kim et al, 2017). Έτσι από το 1988 στο Σεούλ οι Παραολυμπιακοί έγιναν ξανά στις ίδιες εγκαταστάσεις με τους Ολυμπιακούς, μετά από αυτούς. Οι Παραολυμπιακοί του 1992, στη Βαρκελώνη, ήταν οι πρώτοι που προβλήθηκαν στην τηλεόραση (Kyoung Kim et al, 2017). Το 1996 στην Ατλάντα πραγματοποιήθηκε έκθεση και συνέδριο για τους Παραολυμπιακούς (για πρώτη φορά) (DePaw & Gavron, 2005).

Όπως αναφέρθηκε οι Παραολυμπιακοί ξεκίνησαν με τη συμμετοχή αθλητών με παραπληγία και έτσι υπήρξαν ορισμένες απόψεις ότι η ονομασία Παραολυμπιακοί προήλθε από εκεί αρχικά (Reismuller & Parry, 2017). Η Διεθνής Παραολυμπιακή Επιτροπή (2016) ωστόσο πήρε θέση διευκρινίζοντας ότι η λέξη προέρχεται από την ελληνική πρόθεση ‘παρά’ και σημαίνει : αγώνες παράλληλα με τους Ολυμπιακούς. Σύμφωνα με τον Kyoung Kim (2017) και τους συνεργάτες του, οι Παραολυμπιακοί αποτελούν το δεύτερο μεγαλύτερο αθλητικό γεγονός Παγκοσμίως, μετά τους Ολυμπιακούς Αγώνες (με βάση της έκτασης και των χωρών που συμμετέχουν). Σήμερα οι κατηγορίες που χωρίζονται οι αθλητές με βάση την αναπηρία είναι οι εξής: ακρωτηριασμοί, εγκεφαλική παράλυση, σε αναπηρικό αμαξίδιο, τύφλωση και Les autres, που περιλαμβάνει τις αναπηρίες που δε συμπεριλαμβάνονται σε κάποια από τις προηγούμενες.

2.2 MME και Αθλητισμός για ΑμεΑ

Τα MME έχουν τη δύναμη να επηρεάζουν το κοινό για οποιοδήποτε θέμα, με το τρόπο που επιλέγουν να παρουσιάσουν ένα γεγονός, την έκταση που θα του δώσουν ή ακόμη και αν θα αποφασίσουν να το παρουσιάσουν ή όχι (αναλύθηκαν σε προηγούμενο κεφάλαιο). Ταυτόχρονα παρουσιάζουν τα θέματα που ενδιαφέρουν το μεγαλύτερο ποσοστό του κοινού, καθώς αυτά είναι κερδοφόρα, ενώ πέρα από τον τρόπο που τα παρουσιάζουν επηρεάζουν το κοινό και στον τρόπο που θα τα μεταφράσει (Haller, 1995). Ακόμη και το λεξιλόγιο που χρησιμοποιείται όταν παρουσιάζει αθλητές με αναπηρία έχει πολύ μεγάλη σημασία, καθώς μπορεί να τροφοδοτήσει στερεοτυπικές αντιλήψεις. Ταυτόχρονα όμως με το στιγματισμό, τα MME έχουν τη δύναμη να προκαλέσουν και αποστιγματισμό. “Η τηλεοπτική κάλυψη των αθλητικών κατορθωμάτων των ΑμεΑ ενδεχομένως να μπορέσει να συνεισφέρει στην αναγκαία αλλαγή στις στάσεις της κοινωνίας απέναντι στα ΑμεΑ, εξαρτώμενη από τον τρόπο που οι αθλητές παρουσιάζονται στο κοινό” (Smith et al, 2017).

Ο αθλητισμός αποτελεί σημαντικό κομμάτι της ζωής του ανθρώπου, που μπορεί να τον επηρεάσει σε υψηλό βαθμό. Όπως αναφέρθηκε και νωρίτερα ο αθλητισμός έχει μία σχέση αλληλεπίδρασης με τα MME, και το ένα βοηθάει το άλλο να αναπτυχθεί. Φυσικά το

ίδιο ισχύει και για τον αθλητισμό για άτομα με αναπηρία. Ο Brittain (2010) χαρακτηρίζει πολύ μεγάλη την επίδραση που έχει στο κοινό ο τρόπος που τα ΜΜΕ παρουσιάζουν τον αθλητισμό ΑμεΑ. Ακόμα αναφέρει στην έρευνα του, ότι όσον αφορά τον αθλητισμό ΑμεΑ, οι Παραολυμπιακοί Αγώνες είναι σχεδόν η μόνη ευκαιρία (του αθλητισμού για ΑμεΑ) να προβληθεί σε κάποιο εθνικό κανάλι. Τονίζει ότι υπάρχει μικρή κατανόηση των αθλητών με αναπηρία και των ΑμεΑ γενικότερα, καθώς η παρουσίασή τους πραγματοποιείται από άτομα που δεν έχουν τις κατάλληλες γνώσεις. Σε έρευνα στην επίδραση των Παραολυμπιακών Αγώνων στη στάση των ατόμων απέναντι σε Αμεα, βρέθηκε ότι τα επηρεάζει θετικά, βελτιώνοντας την εικόνα που έχουν για τις ικανότητές τους και μειώνοντας τις προκαταλήψεις και τα στερεότυπα (Souza, Marques & Fermino, 2020). Στην Αμερική ο αθλητισμός είναι προσβάσιμος παντού (ίντερνετ, τηλεόραση, περιοδικά, αγώνες ζωντανά), ωστόσο δύο ομάδες δεν έχουν τις ίδιες ευκαιρίες : Άτομα με Αναπηρία και Γυναίκες (Hardin & Hardin, 2005). Φαίνεται ότι αυτές οι ομάδες “αγνοούνται” από τα ΜΜΕ. Όσον αφορά τα ΑμεΑ αυτό συμβαίνει γιατί το κοινό και οι αντιπρόσωποι των ΜΜΕ δε γνωρίζουν αρκετά για τον αθλητισμό ΑμεΑ ή το θεωρούν κατώτερο από τον αθλητισμό χωρίς αναπηρία (Hargreaves, 2009). Οι Chang και Crossman (2009) υποστηρίζουν ότι τα ΜΜΕ ενισχύουν τα άτομα χωρίς αναπηρία και μειώνουν τα άτομα με αναπηρία.

2.3 Κάλυψη Παραολυμπιακών και Ολυμπιακών Αγώνων.

Ο αθλητισμός των ΑμεΑ έχει εξελιχθεί τα τελευταία χρόνια με σημαντικότερο γεγονός τους Παραολυμπιακούς Αγώνες. Όπως αναφέρει ο Leseleuc και οι συνεργάτες του (2016), γίνονται προσπάθειες από τα ΜΜΕ να αποκτήσουν ίδια μεταχείριση οι Παραολυμπιακοί Αγώνες με τους Ολυμπιακούς. Είναι γεγονός εξάλλου ότι πραγματοποιούνται την ίδια περίοδο, στο ίδιο μέρος. Οι Dieffbach & Statler (2012), στην έρευνά τους υποστηρίζουν ότι οι αθλητές με αναπηρία δε διαφέρουν από τους αθλητές χωρίς αναπηρία. Οι ομοιότητες σε αθλητές Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών είναι πολύ περισσότερες από τις διαφορές. Πιο συγκεκριμένα έχει βρεθεί ότι έχουν παρόμοια κίνητρα για συμμετοχή, στρατηγικές, επίπεδο αυτοεκτίμησης, εικόνα σώματος και αθλητική ταυτότητα. Και οι δύο αγώνες έχουν σκοπό να καλλιεργήσουν τον υψηλό αθλητισμό (Purdue, 2013). Οι πρώτοι σύγχρονοι Ολυμπιακοί αγώνες έγιναν το 1896 στο Παναθηναϊκό Στάδιο, ενώ υπήρχαν σε άλλη μορφή από την αρχαιότητα (Gold & Gold, 2011). Αντίθετα οι πρώτοι Παραολυμπιακοί πραγματοποιήθηκαν αργότερα (1960). Η πρώτη τηλεοπτική κάλυψη των Ολυμπιακών Αγώνων πραγματοποιήθηκε το 1936, ενώ τον Παραολυμπιακών

το 1992 (Rees et al, 2018). Έτσι οι Ολυμπιακοί αποτελούν ένα αρκετά παλαιότερο και πιο γνωστό αθλητικό γεγονός, που ενδεχομένως το έχουν καταστήσει πιο δημοφιλές στο κοινό.

Οι Παραολυμπιακοί και οι αθλητές που συμμετέχουν σε αυτούς δεν αντιμετωπίζονται με τον ίδιο τρόπο που αντιμετωπίζονται οι Ολυμπιακοί και οι αθλητές τους. Οι Tynedal και Wolbring (2013) υποστηρίζουν ότι δε δέχονται τον ίδιο σεβασμό με τους αθλητές Ολυμπιακών αγώνων. Μιας και οι αγώνες στηρίζονται αρκετά στη Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή, οι Παραολυμπιακοί έχουν χαρακτηριστεί από ορισμένους σα φιλανθρωπία των Ολυμπιακών για τους πιο άτυχους (για τους αθλητές με αναπηρία) (Purdue, 2013). Και οι αμοιβές των αθλητών δεν είναι ίδιες με των αθλητών Ολυμπιακών αγώνων. Η Σιγκαπούρη προσέφερε τη μεγαλύτερη χρηματική αμοιβή για Ολυμπιακό χρυσό μετάλλιο (1 εκατομμύριο δολάρια). Αθλητής Ολυμπιακών Αγώνων κερδίζοντας ένα χρυσό μετάλλιο κέρδισε την αντίστοιχη αμοιβή, ενώ μία αθλήτρια Παραολυμπιακών Αγώνων κερδίζοντας δύο χρυσά μετάλλια της δόθηκε το ποσό των 200.000 δολαρίων, θεωρώντας ότι η προσπάθεια του αθλητή ήταν μεγαλύτερη (Brooke, 2019). Περνάνε με αυτό τον τρόπο την άποψη ότι το να κερδίσεις Ολυμπιακό μετάλλιο έχει μεγαλύτερη αξία και είναι πιο δύσκολο απ' ότι το Παραολυμπιακό μετάλλιο. Η Παραολυμπιονίκης αναφέρει ότι για να υπάρξει ισότητα και ίδια αντιμετώπιση από την κοινωνία, πρέπει οι αγώνες να έχουν την ίδια κάλυψη με τους Ολυμπιακούς και τις ίδιες αμοιβές. Επίσης οι αθλητές Ολυμπιακών αγώνων έχουν μεγαλύτερη οικονομική βοήθεια, υγειονομικές ευκαιρίες και επιπλέον αμοιβές για τις επιδόσεις τους (Tynedal & Wolbring, 2013). Ο Brooke αναφέρει ότι οι Παραολυμπιακοί του Ρίο προβλήθηκαν στη Σιγκαπούρη κατά μέσο όρο 2 ώρες την ημέρα, τη στιγμή που οι Ολυμπιακοί προβάλλονταν 12 ώρες τη ημέρα. Η διαφορά αυτή είναι πολύ μεγάλη. Από τα άτομα που συμμετείχαν στην έρευνα του το 80% εξέφρασε ότι δεν παρακολουθεί τους Παραολυμπιακούς αγώνες. Βέβαια οι αριθμοί αυτοί αφορούν τη Σιγκαπούρη και ο ερευνητής υποστηρίζει ότι σε άλλες χώρες είναι αλλιώς (πχ Ιαπωνία: Live όλους τους Παραολυμπιακούς, Αγγλία κάλυψη 100 ωρών κλπ). Ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχει η κάλυψη των χειμερινών Παραολυμπιακών του 2002 στη Σολτ Λέικ Σίτι, από αμερικάνικες εφημερίδες, όπου εντοπίστηκαν 2561 άρθρα για τους Ολυμπιακούς και μόλις 13 για τους Παραολυμπιακούς (Golden, 2003). Για τους Ολυμπιακούς υπήρχαν 9000 δημοσιογράφοι, ενώ για τους Παραολυμπιακούς 700 (μαζί με το τεχνικό προσωπικό, φωτογράφους κλπ). Η πλειονότητα των δημοσιογράφων έφυγε μετά τους Ολυμπιακούς και πριν ξεκινήσουν οι Παραολυμπιακοί, ενώ σαν απάντηση για την αποχώρησή τους έδωσαν ότι δε θεωρούσαν τους Παραολυμπιακούς Αγώνες “αληθινούς” αγώνες, οπότε δεν ήθελαν να μείνουν, ή ότι δεν ενδιαφέρονουν το κοινό αυτοί οι αγώνες ή ότι έφυγαν λόγω της

κούρασης τόσων ημερών (για να καλύψουν τους Ολυμπιακούς). Οι δημοσιογράφοι που έμειναν ωστόσο διατύπωσαν ότι τους ενδιέφερε να καλύψουν τους Παραολυμπιακούς Αγώνες με εστίαση στην αθλητική απόδοση των αθλητών και έπειτα στην αναπηρία. Ο Golden, υποστηρίζει ότι οι δημοσιογράφοι των δύο διοργανώσεων είχαν διαφορετική αντίληψη για το κοινό και τα ενδιαφέροντά του, καθώς και για το ρόλο των ίδιων σα δημοσιογράφοι. Και στην κάλυψη των Θερινών Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών Αγώνων του 2004 σε εφημερίδες στη Νότια Κορέα βρέθηκε σημαντική διαφορά. Πιο συγκεκριμένα αναφέρονται 261 άρθρα και 220 φωτογραφίες για τους Ολυμπιακούς ενώ για τους Παραολυμπιακούς μόλις 16 άρθρα και 17 φωτογραφίες, γεγονός που οδηγεί το κοινό στην προκατάληψη ότι “οι Παραολυμπιακοί δεν είναι ένα σημαντικό γεγονός και ότι οι αθλητές των παραολυμπιακών δεν είναι πραγματικοί αθλητές” (Young Chang & Crossman, 2009). Στις ΗΠΑ για τους Ο.Α του ΛΟνδίνου (2012) μεταδόθηκαν 758 ειδήσεις σε 6 επιλεγμένα κανάλια, ενώ μόλις 28 για τους Π.Α. (Kim et al, 2017). Ταυτόχρονα η έκταση της κάλυψης των αθλητικών γεγονότων δείχνει την αξία που δίνουν οι προγραμματιστές στο κάθε γεγονός, που σημαίνει ότι θεωρούν ότι οι Ολυμπιακοί έχουν πολύ μεγαλύτερη αξία από τους Παραολυμπιακούς Αγώνες (Brittain, 2010). Σύμφωνα με τη Rees και τους συνεργάτες της (2018), οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 2016 προβλήθηκαν στην Αυστραλία σε πρωτεύον κανάλι σε ώρες αιχμής, σε αντίθεση με τους Παραολυμπιακούς που προβλήθηκαν σε ψυχαγωγικό κανάλι και σε ώρες διαφορετικές από τις ώρες αιχμής. Ακόμη, στους Ολυμπιακούς επικεντρώθηκαν στον ανταγωνισμό αναφερόμενοι και σε αρνητικό περιεχόμενο, ενώ στους Παραολυμπιακούς στη συμμετοχή, με την απουσία αρνητικού περιεχομένου. Βέβαια Οι Chang & Crossman εξηγούν ότι όσον αφορά τον τύπο, πέρα από την έκταση μεγάλη σημασία έχει και η τοποθεσία του άρθρου στην εφημερίδα, με τους Π.Α. να διαθέτουν μία πιο μειονεκτική θέση σε θέση με τους Ο.Α. Στους Ολυμπιακούς και Παραολυμπιακούς του 2012, ο Butler και η Bissell (2015) υποστηρίζουν ότι και οι μαस्कότ των δύο αγώνων παρόλο που είχαν ομοιότητες κατασκευαστικά, στη διαδικτυακή τους παρουσίαση εμφανίζονταν αρνητικά μηνύματα για την αναπηρία που σχετίζονταν με τραυματισμούς, ανικανότητα και απομόνωση.

Η έλλειψη κάλυψης των Παραολυμπιακών αγώνων, πέρα από τις επιπτώσεις που έχει για τα ΑμεΑ γενικότερα και την αντίληψη της κοινωνίας γι αυτά, έχει κάνει αρκετά δύσκολη τη δημιουργία σταθερών οπαδών των συγκεκριμένων αγώνων (Smart, 2001).

Είδος ΜΜΕ	Κάλυψη Ολυμπιακών Αγώνων	Κάλυψη Παραολυμπιακών Αγώνων	Χρονιά-έτος	Χώρα
Τηλεόραση	12ω/ημέρα	2ω/ημέρα	2016	Σιγκαπούρη
Εφημερίδα	2561 άρθρα	13 άρθρα	2002-Χειμερινοί	Σολτ Λέικ Σίτι
Εφημερίδα	261 άρθρα 220 φωτογραφίες	16 άρθρα 17 φωτογραφίες	2004	Νότια Κορέα
Τηλεόραση και online channels	5500 ώρες	1ω/ημέρα (τηλ.) +500 ώρες (online)	2012	Καναδάς
Τηλεόραση και online	100.000 ώρες*	>500 ώρες	2012	Μεγ. Βρετανία
Τηλεόραση-Ειδήσεις	758	28	2012	ΗΠΑ

*Ormsby (2012)

Πίνακας 2.3: Κάλυψη Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών Αγώνων στα ΜΜΕ.

2.4 Απεικόνιση των Παραολυμπιακών Αγώνων και των Αθλητών τους από τα ΜΜΕ.

Ήδη αναφέρθηκε προηγουμένως η σημασία του τρόπου που προβάλλουν τα ΜΜΕ τους αθλητές Παραολυμπιακών Αγώνων. Οι περισσότεροι άνθρωποι στη ζωή τους δεν έρχονται σε επαφή με άτομα με αναπηρία, πόσο μάλλον με αθλητές Παραολυμπιακών Αγώνων. Έτσι σύμφωνα με τη θεωρία της επαφής και της διαμεσολαβημένης επαφής, η αντίληψή τους γι αυτά τα άτομα προέρχεται από τις πληροφορίες και τα ερεθίσματα που τους παρέχουν τα ΜΜΕ. Λανθασμένη απεικόνιση συνεπάγεται λανθασμένη άποψη, που πολλές φορές είναι στερεοτυπικού χαρακτήρα. Στο υποκεφάλαιο αυτό θα μελετηθεί ο τρόπος αυτός, που επιλέγουν τα ΜΜΕ, για να απεικονίσουν τους αθλητές Παραολυμπιακών Αγώνων. Αναφερόμενοι σε Παραολυμπιακούς Αγώνες και τους αθλητές αυτών, δε γίνεται να μην υπάρξει σύνδεση με την Κατηγοριοποίηση. Η κατηγοριοποίηση είναι αναγκαία για το δίκαιο διαγωνισμό των αθλητών. Είναι η εξασφάλιση του αγώνα των αθλητών με άλλους με την ίδια αναπηρία. Η διαδικασία της κατηγοριοποίησης δεν αφορά αποκλειστικά του Παραολυμπιακούς Αγώνες: υπάρχει και σε Ολυμπιακά αθλήματα, ξεκινώντας με το διαχωρισμό των δύο φύλων, τις κατηγορίες βάρους σε πυγμαχία, άρση βαρών κλπ και σε ορισμένα αθλήματα με βάση την ηλικία (Schantz & Gilbert, 2008). Έχει διατυπωθεί και η άποψη ότι με την κατηγοριοποίηση αναπόφευκτα το πρώτο πράγμα που έρχεται σε συζήτηση είναι η αναπηρία (Tynedal & Wolbring, 2013), ενώ η πρόκληση είναι

η εξής “δεν πρέπει ποτέ να αποτελέσει το επίκεντρο της προσοχής” (Schatz & Gilbert, 2008). Σύμφωνα όμως με τον Howe (2011), στην κοινωνία υπάρχει μια ιεραρχία αποδεκτών αναπηριών. Δεν αντιμετωπίζονται όλες οι αναπηρίες το ίδιο από την κοινωνία, με την πιο περιθωριοποιημένη να είναι η χρήση αναπηρικού αμαξιδίου και την πιο κατανοητή την τύφλωση καθώς δεν εξαρτάται η συμμετοχή των αθλητών από τη χρήση τεχνολογίας και ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού εμφανίζει κάποιο πρόβλημα οράσεως (Howe, 2011; Gold & Auslander, 2009). Γενικά υπάρχει καλύτερη αντιμετώπιση στις σωματικές αναπηρίες, ενώ σημασία έχει και η αιτία της εμφάνισης της αναπηρίας (Gold & Auslander, 2009). Ταυτόχρονα δε δέχονται και την ίδια προβολή όλες οι αναπηρίες. Οι Tynedal & Wolbring (2013) στην έρευνά τους για τους αθλητές Παραολυμπιακών αγώνων στην εφημερίδα New York Times αναφέρουν ότι η πιο συχνή αναφορά σε αναπηρία είναι ο ακρωτηριασμός (n=59), η παράλυση (n=30), η τύφλωση (n=22) και η παραπληγία (n=19). Ενώ η αναπηρική καρέκλα έχει γίνει σύμβολο της αναπηρίας, αφού η χρήση και προβολή της στα ΜΜΕ είναι εκτεταμένη (Leseleuc et al, 2010). Οι θετικές ή αρνητικές απεικονίσεις των αθλητών έχουν και τις αντίστοιχες επιπτώσεις στην αντίληψη της κοινωνίας και τους ίδιους (Tynedal & Wolbring, 2013). Η Renwick (2016) αναφέρει ότι η Παραολυμπιακή τηλεοπτική κάλυψη συνοδεύεται με αδιάκοπη θετικότητα και λέξεις όπως φανταστικό, φοβερό κλπ, επικεντρώνοντας στο κοινωνικό νόημα των Αγώνων και όχι στην αθλητική σκοπιά. “Οι Παραολυμπιακοί Αγώνες παρήχθησαν σαν ψυχαγωγικό σόου αντί για ένα μεγάλο αθλητικό γεγονός” (Rees et al, 2018). Στην εφημερίδα New York Times εντόπισαν δύο στερεοτυπικές αφηγήσεις για τους αθλητές Παραολυμπιακών Αγώνων. Η πρώτη είναι του “supercrip” και η δεύτερη της “οντότητας που υποφέρει” (από την αναπηρία) (Tynedal & Wolbring, 2013). Σύμφωνα με τον όρο “supercrip”, ο αθλητής καταφέρνει να ξεπεράσει τις δυσκολίες που βιώνει λόγω της αναπηρίας του και να πετύχει το αδύνατο (Howe, 2011; Hardin, 2009). Οι Silva και Howe (2012) εξηγούν ότι αυτός ο χαρακτηρισμός περνάει την πεποίθηση ότι για να πετύχουν, τα ΑμεΑ πρέπει να ξεπεράσουν την αναπηρία τους. Αυτός ο όρος χρησιμοποιείται για τα ΑμεΑ, για να τους παρουσιάσει σαν υπερανθρώπους για την επιτυχία επιτευγμάτων που είναι καθημερινά και απλά για τα άτομα χωρίς αναπηρία, με αποτέλεσμα να υποβαθμίζονται οι απαιτήσεις και οι ικανότητες των ΑμεΑ τόσο από την κοινωνία, όσο και από τους ίδιους (Silva & Howe, 2012; Colgston, 1990). Ο Pullen και οι συνεργάτες (2019) του συμφωνούν με αυτή την άποψη εξηγώντας πως παρόλο που το πρώτο συνθετικό “super” δηλώνει κάτι θετικό, τελικά έχει αρνητική διάθεση γιατί από τη μία προβάλλει τις ικανότητες των ατόμων, αλλά από την άλλη το παρουσιάζει σαν κάτι εξαιρετικό που είναι πέρα από τις δυνατότητες των ΑμεΑ. Στα επιτεύγματα των αθλητών

με αναπηρία δεν πρέπει να δίνεται ούτε μεγαλύτερη ούτε χαμηλότερη αξία, όπως και των αθλητών χωρίς αναπηρία, εξάλλου η βασική επιθυμία των ΑμεΑ είναι να αντιμετωπίζονται με ισότητα, χωρίς να τους ξεχωρίζουν σαν μία ομάδα. Ταυτόχρονα η αφήγηση “supercrip” προάγει την ιδέα ότι τα ΑμεΑ δεν έχουν φυσιολογική ζωή και όποιος το καταφέρει θεωρείται σπουδαίο κατόρθωμα (Silva & Howe, 2012). Στους Κοινοπολιτειακούς Αγώνες της Γλασκώβης το 2014, όπου μελετήθηκε η κάλυψη των αγώνων στον τύπο και σε διαδικτυακές πηγές, οι αθλητές με αναπηρία προσεγγίστηκαν από τέσσερις διαφορετικές πλευρές: ως διαφορετικοί (αναφέρεται στις ανάγκες-εξοπλισμό που απαιτείται για τη συμμετοχή τους), ως αθλητές έμπνευσης (αποφασιστικοί, ανταγωνιστικοί που ξεπερνούν δυσκολίες), ως ίδιοι με τους υπόλοιπους και τέλος ως “superstar” (προβάλλονται-φωτογραφίζονται αλλά αποκρύβεται μερικώς ή ολικώς η αναπηρία) (McPherson et al, 2016). Όσον αφορά το λεξιλόγιο στην εφημερίδα New York Times αναφέρονται λέξεις όπως ασθένεια (n=27), ειδική (special, n=27), βλάβη (n=22), κουράγιο (n=12), ελάττωμα (n=9) και αρρώστιας (n=5) και χαρακτηρισμοί όπως ήρωας (n=11), αξιοσημείωτος (n=11). Δίνεται πολύ συχνά έμφαση σε στις προσωπικές ιστορίες-“τραγωδίες” των αθλητών επισκιάζοντας τον ελίτ αθλητισμό προκαλώντας στο κοινό τη “λψηση” του για τους αθλητές αυτούς και τις δυσκολίες τους (Tynedal & Wolbring, 2013). Οι Ellis & Goggin (2015) συμφωνούν, υποστηρίζοντας ότι τα ΜΜΕ χρησιμοποιούν συναισθηματικές πληροφορίες με σκοπό να υπερβούν το αθλητικό πλαίσιο, ενώ δημιουργούν μία προβληματική εικόνα για την αναπηρία. Στο σημείο αυτό να αναφερθεί ότι σε αντίθεση με τους προηγούμενες ερευνητές, οι Zhang και Haller (2013) στην έρευνά τους, σε ερώτηση σε ΑμεΑ ως προς την προβολή τους στα ΜΜΕ, κατέληξαν ότι το μοντέλο “supercrip” είχε θετικό αντίκτυπο στα άτομα με αναπηρία. Και οι Silva και Howe (2012) αναφέρουν ότι παρόλο που έχει κατακριθεί από τους αθλητές, μπορεί να αποτελεί μια ελπίδα για τον αθλητισμό ΑμεΑ που αποκτά προβολή και αποδοχή. Ενώ ο Darke (2004) εξηγεί πως η θετική απεικόνιση (όπως το μοντέλο “supercrip”) εν τέλει παρέχει μεγαλύτερη καταπίεση στα ΑμεΑ απ’ ότι η αρνητική απεικόνιση. Σε αφηγήσεις για τους αθλητές που μελετούνται στην παρούσα έρευνα, έχει αναφερθεί και ο όρος “cyborg” στην αγγλική ορολογία, που μπορεί να μεταφραστεί ως “βιονικός” στη γλώσσα μας. Ο χαρακτηρισμός αυτός προκύπτει από την αναγκαιότητα της χρήσης ειδικού τεχνολογικού εξοπλισμού για τη συμμετοχή των αθλητών στους Αγώνες. Ο εξοπλισμός αυτός θεωρείται ότι αποτελεί κομμάτι του σώματος τους, ενώ λόγω της εξέλιξης της τεχνολογίας έχει οδηγήσει σε ορισμένες περιπτώσεις στις καλύτερες αποδόσεις από τους αθλητές χωρίς αναπηρία (πχ παγκόσμια ρεκόρ αθλητών με αμαξίδιο και αθλητών χωρίς αναπηρία στα

800μ. : 1'32"17 και 1'41"11 αντίστοιχα (Howe, 2011). Στον Καναδέζικο τύπο για τους Παραολυμπιακούς Αγώνες του 2012 βρέθηκαν 6 είδη απεικονίσεων των αθλητών: η αθλητική, η ιατρική, του θύματος, του “μικρού αδερφού” και των *supercrip* και *cyborg* που αναφέρθηκαν και παραπάνω (Maika & Danylchuck, 2016). Στην αθλητική απεικόνιση παρόλο που εστιάζει στην αθλητική απόδοση και όχι στην αναπηρία, στις περισσότερες περιπτώσεις έκρυβε μηνύματα με περιεχόμενο σχετικό με το *supercrip* και το ιατρικό μοντέλο. Ένα άλλο χαρακτηριστικό στις αφηγήσεις για τους αθλητές των Παραολυμπιακών Αγώνων του Σίδνεϊ το 2000, είναι ότι οι αθλητές παιδικοποιούνται και τους αποκαλούν σαν “αγόρια” και κορίτσια (Leseleuc et al, 20120), ενώ οι αθλήτριες λαμβάνουν μικρότερη κάλυψη από τους αθλητές και παρουσιάζονται ως ασέξουαλ, σε αντίθεση με τις αθλήτριες χωρίς αναπηρία που σεξικοποιούνται (Brooke, 2019). Από ανάλυση της κάλυψης ελίτ αθλητών με αναπηρία από τα ΜΜΕ (από το 2001-2017) βρέθηκε ότι οι αθλητές αυτοί παρουσιάζονται πιο σπάνια από τους αθλητές χωρίς αναπηρία, οι αθλήτριες με αναπηρία λαμβάνουν λιγότερη κάλυψη από τους αθλητές, κάποιες αναπηρίες ευνοούνται ενώ ο όρος “*supercrip*” (ή υπεράνθρωπος) αναφέρονται συχνά αλλά έχουν αρνητικές επιπτώσεις για τα ΑμεΑ (Rees et al, 2019).

Η συμμετοχή του πιο διάσημου Παραολυμπιονίκη, Oscar Pistorius στους Ολυμπιακούς Αγώνες το 2012 άλλαξε την κοινή γνώμη, ενισχύοντας το σώμα με αναπηρία (Young, 2014). Ο αθλητής αυτός αποτελεί τον πιο διάσημο αθλητή με αναπηρία καθώς κατάφερε να συμμετάσχει και σε Ολυμπιακούς στο ομαδικό αγώνισμα της σκυταλοδρομίας 4X400μ. με τη Νότια Αφρική, αλλά και σε ατομικό δρόμο των 400 μέτρων. Αυτό το γεγονός ήταν σημαντικό για τους αθλητές με αναπηρία στο σύνολο, καθώς ενδυνάμωσε τις ικανότητες τους, ενώ με την πορεία της ζωής του (κατηγορήθηκε για τη δολοφονία της συζύγου του) δημιουργήθηκαν διάφορα προβλήματα στην κοινή γνώμη για την αναπηρία (Ellis & Goggin, 2015). Ο ίδιος λόγω της φήμης του και της αναγνωρισιμότητάς του από το κοινό θεωρείται ότι είχε μεγάλη απήχηση (πριν τα δυσάρεστα γεγονότα) και έχει πρωταγωνιστήσει σε διαφημίσεις, όπως της Nike- Bad Listener, όπου σύμφωνα με τη Leavitt (2009), ενώ παρουσιάζει καθημερινές δραστηριότητες (που είναι σημαντικό γιατί σπάνια εμφανίζονται στην καθημερινότητά τους, γεγονός που προάγει στο κοινό την άποψη ότι τα ΑμεΑ δε μπορούν να ανταπεξέλθουν μόνοι τους σε καθημερινές δραστηριότητες και χρειάζονται βοήθεια), ταυτόχρονα τον παρουσιάζει σαν “*supercrip*”, που πάλεψε να ξεπεράσει την αναπηρία του για να πετύχει.

Ο Kim και οι συνεργάτες του (2017) αναφέρουν ότι τα ΜΜΕ χρησιμοποιούν και προβάλλουν απόψεις επαγγελματιών σχετικών με τους Παραολυμπιακούς Αγώνες, ενώ

παραλείπουν τις απόψεις των ίδιων των αθλητών. Σύμφωνα με τον Barnes (2012) πρέπει να αποφεύγεται το μοντέλο “supercrip”, οι ταμπέλες, οι περιορισμοί και να χρησιμοποιείται λεξιλόγιο που να ενδυναμώνει τα ΑμεΑ. Η εκπαίδευση του κοινού όσον αφορά την κατηγοριοποίηση, τα ρεκόρ και άλλα Παραολυμπιακά θέματα είναι προϋπόθεση για να αρχίσει το κοινό να συμπεριφέρεται στους αθλητές Παραολυμπιακών Αγώνων σαν πραγματικούς αθλητές (Silva & Howe, 2012). Πρέπει να αποτελεί η ικανότητα το κυρίαρχο λόγο στις αναφορές στους αθλητές και έπειτα η αναπηρία (McPherson et al, 2016). Σημασία στις ικανότητες και όχι στους περιορισμούς. Οι Pappous και Souza (2016) διαμόρφωσαν ένα οδηγό για τα MME για τους Παραολυμπιακούς του 2016 στο Ρίο. Σε αυτό τον οδηγό εξηγούν ότι πρέπει να αποφεύγονται λέξεις και εκφράσεις όπως “ατελής”, “ανάπηρος”, “παράλυτος”, “θύμα”, “υποφέρει από” κ.α ενώ όταν χρειαστεί να προσφωνηθεί να χρησιμοποιείται η λέξη “αθλητής”. Ως προς τις εικόνες που δημοσιεύονται θεωρούν ότι είναι πολύ σημαντικές και δε θα πρέπει να κόβονται ώστε να κρύβεται η αναπηρία του αθλητή ούτε να τονίζεται, ενώ επιθυμητό είναι να απεικονίζονται στον αγωνιστικό χώρο “εν ώρα δράσης”. Ταυτόχρονα δίνουν οδηγίες για συνέντευξη με αθλητή με αναπηρία. Ο Solves και οι συνεργάτες του (2019), εξηγούν ότι η μορφή της κάλυψης των Παραολυμπιακών αγώνων προέρχεται από τις απόψεις ορισμένων βασικών ενδιαφερόμενων (εκδότες κλπ) για τους Παραολυμπιακούς Αγώνες, που δεν τους θεωρούν αληθινούς αγώνες, επηρεάζοντας την τελική κάλυψη σε διάφορους τομείς (τρόπος παρουσίασης, έκταση, αριθμός δημοσιογράφων που στέλνονται κλπ), ενώ πολλές φορές επηρεάζεται και από την άγνοιά τους για την αναπηρία και τη διαχείρισή της.

Προφίλ-αφηγήσεις αθλητών Π.Α από τα MME
“supercrip”
υπεράνθρωπος (Superhuman)
βιονικός (Cyborg)
Θύμα-οντότητα που υποφέρει
παιδικοποίηση (αναφορά ως αγόρια-κορίτσια
σεξουαλικοποίηση των αθλητριών
αθλητικό προφίλ

Πίνακας 2.4: Αφηγήσεις και προφίλ των αθλητών Παραολυμπιακών Αγώνων που εντοπίστηκαν στη βιβλιογραφία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ

Όπως αναφέρθηκε νωρίτερα, τα τελευταία χρόνια υπάρχει μία βελτίωση στον τρόπο που τα ΑμεΑ και οι αθλητές Π.Α. παρουσιάζονται στα ΜΜΕ. Σε αυτό το κεφάλαιο θα μελετηθούν οι τρεις πιο πρόσφατοι Π.Α. (Λονδίνο 2012, Ρίο 2016 και Τόκιο 2021, που θα διεξαχθούν σύντομα), η προβολή και η κάλυψή τους από τα ΜΜΕ, οι ενέργειες που πραγματοποιήθηκαν για τους αγώνες καθώς και οι επιδράσεις τους στην κοινωνία.

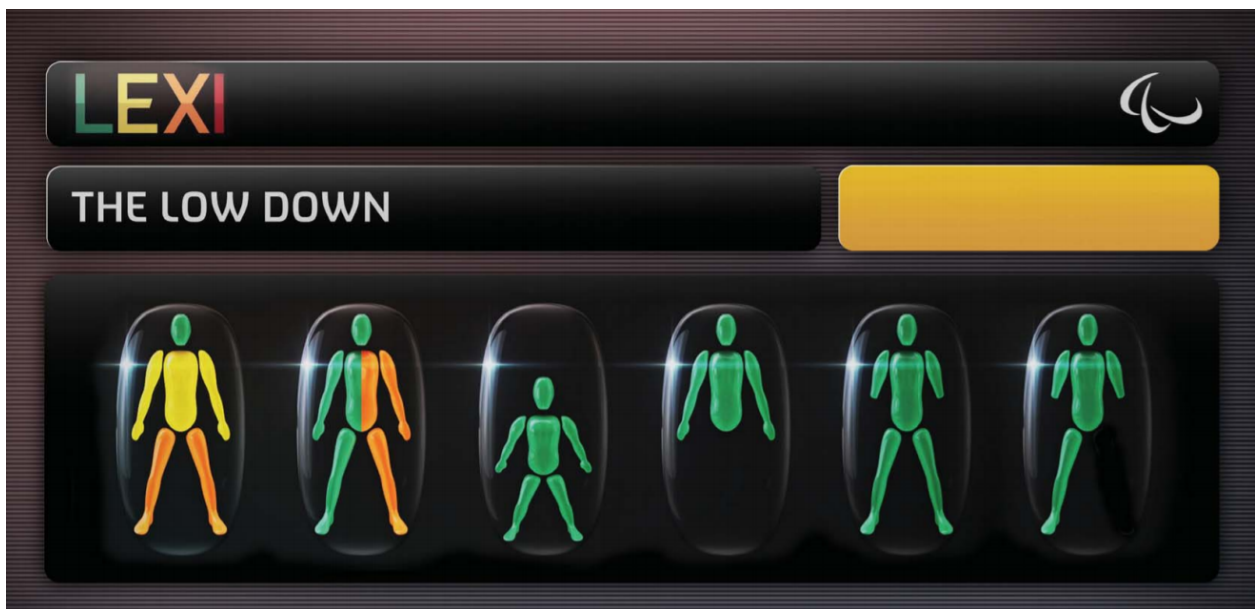
3.1 Παραολυμπιακοί Αγώνες Λονδίνου 2012

Τους Ολυμπιακούς και Παραολυμπιακούς Αγώνες του 2012 φιλοξένησε το Λονδίνο και αποτέλεσαν την πρώτη χρονιά που υπήρξε μία Οργανωτική Επιτροπή και για τους δύο Αγώνες (Brittain, 2016). Οι Παραολυμπιακοί αυτοί θεωρήθηκαν από πολλούς ερευνητές πολύ σημαντικοί για την αλλαγή στάσεων της κοινωνίας στα ΑμεΑ, ενώ πριν από αυτούς, οι προηγούμενοι Παραολυμπιακοί παρέμειναν “αόρατοι” από το κοινό. Ταυτόχρονα ήταν και οι πρώτοι αγώνες που μελετήθηκε και σχεδιάστηκε η “Κληρονομιά” των Αγώνων, που θα άφηναν στην κοινωνία. Σύμφωνα με τη Βρετανική Κυβέρνηση, με τους Παραολυμπιακούς Αγώνες του 2012 υπήρξε δέσμευση για την επίτευξη ορισμένων στόχων όπως: α) την αλλαγή της αντιλαμβανόμενης οικονομικής προσφοράς των ΑμεΑ (με καλύτερη πρόσβαση σε εργασία, ευκαιρίες κλπ και την καλύτερη παρουσίαση της συμβολής τους στα ΜΜΕ), β) την ενίσχυση των ευκαιριών, συνθηκών και συμμετοχής των ΑμεΑ στον αθλητισμό, γ) την αύξηση της εμπλοκής της κοινότητας στους Παραολυμπιακούς Αγώνες (φίλαθλοι-θεατές, εθελοντές κλπ). Οι Παραολυμπιακοί Αγώνες του 2012 έκαναν ρεκόρ συμμετοχών (4237 αθλητές) και εισιτηρίων που πουλήθηκαν (2,7 εκατομ. ενώ σε πολλά αγωνίσματα εξαντλήθηκαν). Ο Brittain (2016) αναφέρει ωστόσο μία αντιπαράθεση μεταξύ της Βρετανικής Κυβέρνησης, της ΔΠΟ και της ΠΠΠΔ (Πολιτικής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων) ως προς την “κληρονομιά” και τις επιδράσεις των Αγώνων στην κοινωνία. Οι δύο πρώτες υποστηρίζουν θετικές αλλαγές, ενώ η δεύτερη (μέσα από προσωπικά βιώματα) μια στάσιμη κατάσταση ή σε ορισμένες περιπτώσεις χειρότερη.

Στην Αγγλία το Κανάλι 4 κέρδισε τα δικαιώματα μετάδοσης των Αγώνων. Ο Γενικός διευθυντής του καναλιού (David Abraham) δήλωσε ότι στόχο είχαν να

παρουσιάσουν τους αγώνες στο σωστό “τόνο”, να γνωστοποιήσουν τους αγώνες στο κοινό, να αλλάξουν στάσεις της κοινωνίας ως προς τον αθλητισμό ΑμεΑ και γενικότερα ως προς τα ΑμεΑ και τέλος την εύρεση νέων αθλητικών ταλέντων με Αναπηρία. Η καμπάνια ήταν από τις μεγαλύτερες του καναλιού ενώ μετέδωσαν πάνω από 500 ώρες των αγώνων (4 φορές περισσότερο απ’ ότι στους Παραολυμπιακούς του Πεκίνου το 2008) με 40 εκατομμύρια να ανθρώπους να τους παρακολουθούν. Ταυτόχρονα το Κανάλι 4 προσπάθησε να εξαλείψει τη σύγχυση του κοινού γύρω από την κατηγοριοποίηση των αθλητών, δημιουργώντας ένα γραφικό για την ενημέρωση του κοινού σχετικά με αυτό το θέμα (Βλέπε εικόνα 3.1). Από έρευνα του καναλιού βρέθηκε ότι η προσοχή του κοινού μετατοπίστηκε από τις αναπηρίες των αθλητών στην αθλητική απόδοσή τους. Και το λεξιλόγιο που χρησιμοποιήθηκε από τους δημοσιογράφους του καναλιού ήταν αναλογο, με εστίαση στην αθλητική απόδοση. Ταυτόχρονα το κοινό ερχόμενο σε επαφή με την αναπηρία μέσω του καναλιού, την “απομυθοποίησε”, νιώθοντας πιο άνετα με αυτή (Channel 4 site, 2012). Οι Hodges, Jackson και Scullion (2014) επισημαίνουν και αυτοί ότι οι αγώνες ενίσχυσαν το αθλητικό προφίλ των αθλητών και τις ικανότητες τους, φέρνοντας στο φως τον αθλητισμό των Αμεα. Υπάρχουν και μαρτυρίες που υποστηρίζουν ότι παρ’ όλα αυτά στην Αγγλία, τα ΑμεΑ έχουν να διανύσουν αρκετό δρόμο ακόμη για την ισότητα (Ahmed, 2013). Οι Carew, Noors και Burns (2018) υποστηρίζουν τα οφέλη που προέρχονται από την κάλυψη των Παραολυμπιακών Αγώνων, και πιο συγκεκριμένα για τους Παραολυμπιακούς του Λονδίνου είχαν θετικό αντίκτυπο στις απόψεις της κοινωνίας για τα ΑμεΑ και τις ικανότητες τους. Βέβαια δε βρέθηκε βελτίωση στην “αμηχανία κατά την επαφή” μεταξύ των ατόμων με και χωρίς αναπηρία. Άλλες θετικές επιδράσεις των συγκεκριμένων αγώνων που βρέθηκαν, σχετίζονται με τον τρόπο που παρουσιάζεται ο αθλητισμός για ΑμεΑ, με εστίαση στον αθλητισμό και τις επιδόσεις και όχι στην αναπηρία, εξοικείωση με τα ΑμεΑ και τον αθλητισμό ΑμεΑ. Ενώ προβληματισμός υπάρχει για τη διάρκεια αυτών των θετικών επιδράσεων και όσο περισσότερος καιρός περνάει από τους αγώνες, τόσο θα “ξεχνιούνται” (Hodges, Jackson, Scullion, Thompson & Molesworth, 2014). Σε έρευνα με τη συμμετοχή 6 ελίτ αθλητών Π.Α., τους δόθηκαν από μία ημιτελή ιστορία σχετικά με τις εμπειρίες τους κατά τη διάρκεια και μετά τους Π.Α. Το τέλος που συμπλήρωσαν οι αθλητές σε κάθε ιστορία ήταν σύμφωνα με τους συγγραφείς απρόσμενο. Κατά τη διάρκεια των αγώνων φανερώθηκαν αφηγήσεις-χαρακτηρισμοί “supercrip” των αθλητών, καθώς και έμφαση-ενίσχυση των αθλητών με τεχνολογικό εξοπλισμό -cyborg (βιονικοί), ενώ μία αθλήτρια βίωσε τη σεξουαλικοποίηση (είχε “τοποθετηθεί” στις 5 πιο σέξι αθλήτριες των Π.Α.). Με το πέρας των Π.Α υπήρξε απογοήτευση, περιθωριοποίηση,

κατάθλιψη, απομόνωση, ενώ και η Πολιτεία η ίδια “ξέχασε” τους αθλητές και τα Αμεα (πριν τους αγώνες δόθηκαν πολλά πριμ, χορηγίες κλπ για τους αθλητές, ενώ αργότερα όλα σταμάτησαν με αποτέλεσμα να μη μπορούν οι αθλητές να αγοράσουν τον αναγκαίο εξοπλισμό για να μπορούν να προπονηθούν) (Bush, Silk, Porter & Howe, 2013). Ταυτόχρονα, παρατηρείται μία ιεράρχηση των αναπηριών με κάποιες να καταλαμβάνουν μία πιο θετική στάση από την κοινωνία (όπως οι αθλητές που χρησιμοποιούν αναπηρικό αμαξίδιο ή με ακρωτηριασμό), ενώ κάποιες άλλες πιο στερεοτυπική (μη εμφανείς αναπηρίες), με τις πρώτες να εμφανίζονται στα ΜΜΕ με πιο “θετική διάθεση” απ’ ότι οι δεύτερες (Pullen, Jackson & Silk 2020). Από συνεντεύξεις στο προσωπικό παραγωγής του καναλιού 4, προέκυψε ότι αντιμετώπισαν τις στάσεις της κοινωνίας ως προς την αναπηρία σαν ένα μακροχρόνιο θέμα που πρέπει να βελτιωθεί. Έτσι αρχικά έπρεπε να παρουσιάσουν τις προσωπικές ιστορίες των αθλητών (που ενδεχομένως ταυτίζονται με το προφίλ αθλητή “supercrip” σε ορισμένες περιπτώσεις), ώστε να προσελκύσει κοινό και να γίνει ορατή η Αναπηρία και ο αθλητισμός Αμεα (Pullen, Jackson, Silk και Scullion, 2018). Φυσικά η κάλυψη των Π.Α με σωστό τρόπο δε μπορεί από μόνη της να έχει βαθιές και διαχρονικές επιρροές στις στάσεις της κοινωνίας απέναντι στην αναπηρία, αλλά θα πρέπει τα ΜΜΕ να συμβάλλουν σε αυτό με ένα γενικότερο πλάνο (Hodges et al 2014).

Εικόνα 3.1: Lexi: το γραφικό που σχεδιάστηκε και προβλήθηκε από το Κανάλι 4, για την καλύτερη κατανόηση της κατηγοριοποίησης των αθλητών των Π.Α. από το κοινό.

3.2 Παραολυμπιακοί Αγώνες Ρίο 2016

Οι Ολυμπιακοί και Παραολυμπιακοί Αγώνες του 2016 πραγματοποιήθηκαν στο Ρίο Ντε Τζανέιρο της Βραζιλίας. Στους αγώνες αυτούς συμμετείχαν 4328 αθλητές και τους παρακολούθησαν περίπου 2.15 εκατομμύρια θεατές, ενώ από την τηλεόραση 4,2 δισεκατομμύρια (Διεθνής Παραολυμπιακή Επιτροπή, 2016, Rio 2016 Website). Πριν από τους αγώνες εκφράστηκε η επιθυμία να εμπνευστούν νέα άτομα με αναπηρία, να εξαλειφθεί ο αποκλεισμός των Αμεα, ενώ να βελτιωθούν οι αθλητικές και μη αθλητικές υποδομές στη Βραζιλία για την πρόσβαση των Αμεα (Brittain & Mataruna Do Snatos, 2018). Έπειτα από συνεντεύξεις Βραζιλιάνων που είναι ενεργοί σε κινήματα δικαιωμάτων αναπηρίας, βρέθηκε ότι οι Παραολυμπιακοί του Ρίο βοήθησαν στην “ορατότητα” των ΑμεΑ από την κοινωνία, καθώς και τη γνωριμία με αυτά. Ωστόσο αναφέρθηκε ότι οι Π.Α. υστέρησαν αρκετά στην προβολή τους σε σχέση με τους Ολυμπιακούς, ενώ οι ερευνητές αναφέρουν ότι οι μόνες πληροφορίες διαθέσιμες για την τηλεοπτική κάλυψη των Αγώνων αφορούν τους κανονισμούς που είχαν πραγματοποιηθεί πριν τους αγώνες και ανέρχονται στις 150 ώρες (De Souza & Brittain, 2020). Η οικονομική κρίση που βίωσε η χώρα την περίοδο εκείνη, δεν της επέτρεψε να ξεπεράσει την τηλεοπτική κάλυψη των Π.Α. του Λονδίνου και πιο συγκεκριμένα άφησε εκτός τηλεοπτικής κάλυψης 9 αθλήματα από τα 22 (Pring, 2016). Πριν ξεκινήσουν οι αγώνες εκφράστηκαν αρνητικά σχόλια στα ΜΜΕ για τους αγώνες με την απόκλιση της Ρωσίας από τους Ολυμπιακούς και Παραολυμπιακούς Αγώνες, αλλά και για τις απάτες σχετικά με την κατηγοριοποίηση (το γεγονός αυτό έρχεται σε αντίθεση με τη συνηθισμένη “θετική” περιγραφή των αγώνων-όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενο κεφάλαιο). Αργότερα η προσοχή εστιάστηκε στο αθλητικό περιεχόμενο. Στη Βραζιλία οι Π. Α. προσέκλυσαν τα ΜΜΕ, καθώς φιλοξενήθηκαν οι αγώνες στη χώρα, ενώ ήταν ελλιπής η κάλυψη τους σε σχέση με τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Ταυτόχρονα οι αγώνες δεν αναγνωρίστηκαν από τα Βραζιλιάνικα ΜΜΕ σαν ένα ανταγωνιστικό αθλητικό γεγονός όπως οι Ο.Α. Τα θέματα που επηρέασαν τη διαδικασία παραγωγής των ειδήσεων ήταν: υλικοτεχνικά (μειωμένη πρόσβαση δημοσιογράφων με αναπηρία, δυσκολίες συνεντεύξεων με τους αθλητές, περιορισμένος αριθμός δημοσιογράφων), επιχειρηματικά (τα ενδιαφέροντα του κοινού κλπ), και η προετοιμασία του προσωπικού για την κάλυψη των αγώνων (προετοιμασία τελευταίας στιγμής) (Santos, Solves & Souza, 2020). Αυτό ήταν και η κυρίαρχη ανησυχία του Παραολυμπιακού Κινήματος-η μη απαραίτητη προετοιμασία των δημοσιογράφων για την κάλυψη των Π.Α. Για την επίλυση αυτού του προβλήματος ζητήθηκαν οι απόψεις των Αμεα ως προς τον τρόπο που ήθελαν να προβληθούν. Προβληματισμός προέκυψε γύρω από το χαρακτηρισμό “supercip”, καθώς

από τη μία δεν είναι επιθυμητός για όλους τους λόγους που αναφέρθηκαν σε προηγούμενο κεφάλαιο, αλλά οι δημοσιογράφοι υποστήριξαν ότι προωθούσε θετική εικόνα για τους αθλητές και επιπλέον προσελκύει το κοινό, με αποτέλεσμα περισσότεροι να παρακολουθούν τους αγώνες. (Melendez-Labrador, 2021). Στην Κολομβία χρησιμοποιήθηκαν εναλλακτικά ΜΜΕ, όπως το Facebook, Instagram και Sites/Blogs (Melendez-labrador, 2021). Όσον αφορά τις στάσεις ως προς τα Αμεα οι De Souza και Brittain (2020), βρήκαν ότι βελτιώθηκαν και άλλαξε ο τρόπος που τους αντιλαμβάνονται (οι γονείς σταμάτησαν να θεωρούν ότι τα παιδιά τους με αναπηρία πρέπει να μένουν κλεισμένα στο σπίτι, και ότι τα Αμεα είναι για λύπηση). Συνολικά λοιπόν υποστήριξαν ότι οι Π.Α. ήταν ευκαιρία για τη Βραζιλία (μιας και πριν τους αγώνες υπήρχε πολύ ελλιπής προβολή των Αμεα στα ΜΜΕ), αλλά χρειάζονται και άλλες ενέργειες για να αλλάξουν οι αντιλήψεις και οι στάσεις της κοινωνίας. Και σε αυτούς του Παραολυμπιακούς, όπως και στους προηγούμενους, υπάρχει αμφιβολία για τη διατήρηση των θετικών επιρροών των αγώνων στην κοινωνία μακροπρόθεσμα (Pappous & Brown, 2018).

Οι McGillivray, O'Donnell, McPherson και Misener (2021) μελέτησαν την τηλεοπτική κάλυψη των Παραολυμπιακών Αγώνων του Ρίο από το κανάλι 4 στην Αγγλία. Το κανάλι αυτό δημιούργησε και χρησιμοποίησε το τρέιλερ των αγώνων : “We’re the Superhumans”, όπου προβάλλονταν οι αθλητές να αγωνίζονται, αλλά και άλλα άτομα με αναπηρία στην καθημερινότητά τους. Το κανάλι χρησιμοποίησε ξανά παρόμοια ορολογία με το τρέιλερ των Παραολυμπιακών αγώνων του 2012 (Meet the Superhumans) καθώς θεωρήθηκε πετυχημένο. Παρατηρείται λοιπόν ξανά η χρήση του προφίλ “supercrip-υπεράνθρωπος”, γεγονός που δυσαρέστησε αρκετά ΑμεΑ, αλλά ταυτόχρονα είχε θετική επίδραση στην προβολή των αθλητών και ήταν πιο φανερό το κοινωνικό μοντέλο της Αναπηρίας . Να αναφερθεί ότι οι συγγραφείς αναγνωρίζουν την ύπαρξη του “supercrip” προφίλ-χαρακτηρισμού των αθλητών ως το πλέον κυρίαρχο στην κάλυψη των Π.Α από τα ΜΜΕ. Παρά την εμφάνιση αυτού του μοντέλου στους αγώνες του Ρίο, υπήρξε μία πιο κοινωνική προσέγγιση από τους προηγούμενους αγώνες (Π.Α. Λονδίνου 2012 και Κοινοπολιτειακοί Αγώνες 2014), γεγονός που υποδηλώνει μία βελτίωση, που φυσικά θα πρέπει να ελεγχθεί η συνέχειά της στους επόμενους Παραολυμπιακούς (McGillivray et al, 2021). Οι ώρες που δεσμεύτηκε αρχικά να καλύψει, το κανάλι 4, ξεπερνούσαν τις 500 ώρες (Channel 4 website), ενώ λόγω της μείωσης της κάλυψης από το Ρίο, μειώθηκαν στις 120. Όσον αφορά τον τύπο οι φωτογραφίες που υπήρχαν, ήταν έντονη η εθνική υπερηφάνεια, ενώ υπήρχαν διαφορές σε γυναίκες και άντρες στο τρόπο που εμφανίζονταν στις εικόνες.

	Παραολυμπιακοί Αγώνες Λονδίνου 2012	Παραολυμπιακοί Αγώνες Ρίο 2016
Ώρες κάλυψης	500	150
εισιτήρια	2,7 εκατ.	2,15 εκατ.
Κυρίαρχο προφίλ αθλητών στα ΜΜΕ	“supercrip-superhuman”	‘Supercrip-Superhuman’ (πιο κοινωνική προσέγγιση)

Πίνακας 3.2: Παραολυμπιακοί Αγώνες 2012 και 2016 - ώρες τηλεοπτικής κάλυψης, αριθμός πωληθέντων εισιτηρίων και κυρίαρχο προφίλ αθλητών.

3.3 Παραολυμπιακοί Αγώνες Τόκιο 2020-2021

Οι Π.Α του 2020 επιλέχθηκε να πραγματοποιηθούν στο Τόκιο. Βέβαια με την εμφάνιση της πανδημίας του ιού του Κορονοϊού Covid-19, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ) κήρυξε διεθνή έκτακτη ανάγκη για τη δημόσια υγεία. Υπό αυτές τις συνθήκες οι Ολυμπιακοί και Παραολυμπιακοί Αγώνες αναβάλλονται για το 2021. Η Ιαπωνία είχε αναλάβει τους Ο.Α και οι Π.Α ξανά το 1940, όπου αναβλήθηκαν λόγω του Β' Παγκοσμίου Πολέμου και πραγματοποιήθηκαν το 1964. Στην ιστορία των Ο.Α. (οι Παραολυμπιακοί ξεκίνησαν αργότερα), οι αγώνες αναβλήθηκαν τρεις φορές: το 1916 (λόγω Α' Παγκοσμίου Πολέμου), το 1940 και το 1944 (λόγω Β' Παγκοσμίου Πολέμου) (Roos, 2020). Στους Π.Α του 2020 ήταν να συμμετάσχουν 4400 αθλητές (Taku & Arai, 2020). Δεδομένου ότι οι Αγώνες του 2021 δεν έχουν πραγματοποιηθεί ακόμη και συνεπώς δεν είναι διαθέσιμα ορισμένα στοιχεία όπως στους προηγούμενους Π.Α, είναι επόμενο ότι θα εξεταστούν από μια πιο θεωρητική σκοπιά και από έρευνες που πραγματοποιήθηκαν πριν τους Αγώνες.

Στα Ιαπωνικά ΜΜΕ τα ΑμεΑ ήταν “αόρατα” μέχρι τη δεκαετία του 1990. Πλέον εμφανίζονται με πιο συχνή μορφή τη χρήση της αναπηρικής καρέκλας, ενώ τα άτομα και οι αθλητές με αναπηρία παρουσιάζονται ως “υπεράνθρωποι” και “supercrip”. Οι Π.Α. του 2020-2021 είχαν το σλόγκαν “Ενότητα στην πολυμορφία” (Unity in Diversity). Ταυτόχρονα η Ιαπωνία δημιούργησε κόμικ και ανιμέ με πρωταγωνιστές αθλητές με αναπηρίες. Το περιοδικό Paralympic Jump (PJ) κυκλοφόρησε 3 τόμους (2017, 2018, 2019) (Βλ. εικ.3.3). Η απεικόνιση των αθλητών, σύμφωνα με το συγγραφέα, υποστηρίζει τις αφηγήσεις “supercrip” και “cyborg”, καθώς περισσότερο εμφανίζονται οι αθλητές που κάνουν χρήση εξοπλισμού και τεχνολογίας, ενώ υπερβαίνουν την “τραγωδία τους”. Ο

συγγραφέας εξηγεί ότι απαιτούνται πολλές προσπάθειες με συμμετοχή ατόμων με αναπηρία και των οργανισμών που σχετίζονται με τους Π.Α και τα ΑμεΑ ώστε να δημιουργηθεί η κατάλληλη Παραολυμπιακή κληρονομιά (Veere, 2020) .

Εικόνα 3.3: Ιαπωνικά κόμικ (PJ) με πρωταγωνιστές αθλητές Παραολυμπιακών Αγώνων.

Ο Darcy (2016) στην έρευνά του περιγράφει τα βήματα που πρέπει να γίνουν για να έχουν σωστή επιρροή οι Π.Α του Τόκιο στην κοινωνία, μελετώντας του Παραολυμπιακούς του Σίδνεϊ (2000). Σύμφωνα με αυτόν θα πρέπει να συμμετέχουν τα ΑμεΑ και οι οργανισμοί που τους εκπροσωπούν σε συζήτηση με την Παραολυμπιακή Επιτροπή, ώστε να ληφθούν υπόψη οι ιδέες και οι απόψεις των Αμεα για διάφορα θέματα. Ταυτόχρονα να εκπαιδεύσουν το κοινό και τα ΜΜΕ για τον αθλητισμό Αμεα, ενώ να δοθεί βάση και στα εθελοντικά προγράμματα. Ο Ogura (2018) αναφέρει ότι στόχος των Π.Α. του Τόκιο είναι να εισάγει μια προσβάσιμη κοινωνία για τα ΑμεΑ (πρόταση για βελτίωση συγκοινωνίας και αθλητικών εγκαταστάσεων-προσβάσιμων για ΑμεΑ), και κοινωνικής κατανόηση της αναπηρίας ενώ αυτές τις απόψεις υποστήριξαν και οι Ιάπωνες πολίτες. Σύμφωνα με την Ιαπωνική Οργανωτική Επιτροπή των Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών Αγώνων το όραμα που θα πραγματοποιήσουν οι Παραολυμπιακοί είναι: να εξοικειωθεί το κοινό με τα αγωνίσματα για ΑμεΑ, να υπάρχουν διαθέσιμες και προσβάσιμες αθλητικές εγκαταστάσεις για ΑμεΑ παντού, και να δημιουργηθεί μία κοινωνία προσβάσιμη με αλληλοσεβασμό. Τα μέσα για να πραγματοποιηθούν τα παραπάνω είναι η ανάπτυξη των οπαδών των Π.Α., η δημιουργία ενός περιβάλλοντος κατάλληλου για τον αθλητισμό Αμεα, και μέσω του αθλητισμού να έρθουν σε επαφή και αλληλεπίδραση τα άτομα με αναπηρία και χωρίς αναπηρία μεταξύ τους, και να αλλάξει η νοοτροπία της κοινωνίας ως προς τα

Αμεα. Εν όψει των Αγώνων του 2020, στην Ιαπωνία προστέθηκε στο σχολείο μάθημα για την εκπαίδευση των μαθητών για τους Ολυμπιακούς και Παραολυμπιακούς Αγώνες, βοηθώντας του μαθητές να μάθουν για τους αγώνες και για τους αθλητές και άτομα με αναπηρία (Watanabe, 2020).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

Συζήτηση-Συμπεράσματα

Τα ΜΜΕ, ανεξάρτητα ποιας μορφής είναι (εφημερίδα, τηλεόραση κλπ) έχουν πολύ μεγάλη επιρροή στο κοινό, άλλοτε με θετικό τρόπο και άλλοτε με αρνητικό. Για τα ΑμεΑ έχουν μία έξτρα σημασία, διότι παρόλο που αποτελούν μεγάλο κομμάτι του πληθυσμού πολύ λίγοι έρχονται σε επαφή με Αμεα στην καθημερινότητά τους και επομένως η αντίληψη των ατόμων για την αναπηρία, σύμφωνα με τη θεωρία της επαφής και της διαμεσολαβημένης επαφής, προέρχεται από αυτά που παρουσιάζουν τα ΜΜΕ. Για τους αθλητές Π.Α. εξετάστηκε ο τρόπος και η εικόνα-προφίλ που παρουσιάζουν τα ΜΜΕ. Προέκυψε ότι γενικά οι Π.Α. δεν αντιμετωπίζονται σαν τους Ο.Α., όπως δηλαδή ένα μεγάλο αθλητικό ανταγωνιστικό γεγονός, αλλά αντιθέτως σαν ένα κοινωνικό ή ψυχαγωγικό γεγονός, ενώ αντιμετωπίζονται με μία συνεχή θετικότητα. Η κάλυψη των δύο γεγονότων έχουν πολύ μεγάλη απόκλιση, με τους Ο.Α να υπερισχύουν και τους Π.Α. να είναι πιο “αόρατοι”. Ταυτόχρονα πέρα από την έκταση της κάλυψης των αγώνων, σημαντικό ρόλο στην αντιλαμβανόμενη αξία του κοινού παίζουν και άλλοι παράγοντες όπως το κανάλι που προβαλει τους αγώνες (Στην Αγγλία το 2012 οι Ο.Α προβλήθηκαν στο CNN και οι Π.Α. στο Channel 4), οι ώρες που επιλέγονται σε τηλεοπτική προβολή (Ο.Α σε ώρες αιχμής, ενώ Π.Α. σε ώρες χαμηλής τηλεθέασης) και σε έντυπα μέσα η τοποθεσία των εγγράφων (Ο.Α. πλεονεκτική θέση έναντι Π.Α). Στη βιβλιογραφία που μελετήθηκε, η πιο συχνή περιγραφή που εντοπίστηκε στη βιβλιογραφία ήταν του “supergrip-superhuman”, που χαρακτηρίζει τον αθλητή ως υπεράνθρωπο καθώς καταφέρνει να ‘ξεπεράσει’ την αναπηρία του και να πετύχει. Αυτή η εικόνα που παρουσιάζουν τα ΜΜΕ έχουν από τη μία θετική εικόνα για τον αθλητή και τον ενισχύουν, αλλά από την άλλη περνάει το μήνυμα ότι όλα τα Αμεα πρέπει να αντιμετωπίσουν την αναπηρία για να πετύχουν στη ζωή πράγματα που είναι αυτονόητα για τα άτομα χωρίς αναπηρία. Άλλη απεικόνιση των αθλητών από τα ΜΜΕ που εντοπίστηκε είναι της “οντότητας που υποφέρει” (από την αναπηρία). Και οι δύο

χαρακτηρισμοί τροφοδοτούν αρνητικά στερεότυπα και υποβαθμίζουν τη ζωή και τις ικανότητες των Αμεα. Πολύ συχνά χρησιμοποιούνται προσωπικές ιστορίες και “τραγωδίες” των αθλητών για να προσελκύσουν το κοινό, οι οποίες προκαλούν τον οίκτο και τη λύπηση του κοινού. Καθώς πολλοί αθλητές χρειάζονται ειδικό τεχνολογικό εξοπλισμό για να συμμετέχουν στο άθλημά τους, χαρακτηρίζονται ως Cyborg στην αγγλική βιβλιογραφία (βιονικοί), ενώ εντοπίστηκε και η σεξουαλικοποίηση των αθλητριών. Πολύ συχνά οι αθλητές των Π.Α. δεν αντιμετωπίζονται σαν πραγματικοί αθλητές, και ως κατώτεροι των αθλητών Ο.Α. Για να αλλάξει αυτό πρέπει το κοινό να εξοικειωθεί με τον αθλητισμό Αμεα και να γνωρίσει τους αθλητές και τα αγωνίσματα που συμμετέχουν. Ταυτόχρονα πρέπει τα ΜΜΕ να εστιάζουν στην αθλητική απόδοση των αθλητών και όχι στην αναπηρία, ενώ τα κατορθώματά τους να μην παρουσιάζονται ως πιο σημαντικά απ’ ότι είναι αλλά ούτε να παραλείπονται. Ένα άλλο σημείο που θέλει προσοχή αποτελεί το λεξιλόγιο που χρησιμοποιείται, καθώς και οι εικόνες των αθλητών στις οποίες δεν είναι επιθυμητή ούτε η έμφαση στην αναπηρία, ούτε η απόκρυψή της. Μία βελτίωση φαίνεται να υπάρχει τα τελευταία χρόνια με μεγάλη συμβολή των Παραολυμπιακών του 2012 στο Λονδίνο και την κάλυψη τους από το Κανάλι 4, όπου προέκυψαν θετικές επιρροές στην κοινωνία, αν και το προφίλ “supercrip” είναι εμφανές και στους αγώνες του 2012 αλλά και του 2016, με μια πιο κοινωνική προσέγγιση στους δεύτερους (Π.Α Ρίο 2016). Θετικές επιρροές βρέθηκαν και μετά τους Παραολυμπιακούς του Ρίο, με τη διατήρησή τους μετά τους αγώνες αμφισβητούμενες. Οι Π.Α από μόνοι τους δεν είναι αρκετοί για να αλλάξουν στάσεις και συμπεριφορές σε βάθος χρόνου, αλλά απαιτούνται και άλλες ενέργειες.

Εν κατακλείδι τα ΜΜΕ δημιουργούν ένα προφίλ για τους αθλητές Π.Α. που επικεντρώνεται στην αναπηρία τους και τους περιορισμούς, παινεύοντας τις επιτυχίες τους, βασιζόμενοι στο γεγονός ότι καταφέρνουν να ξεπεράσουν την αναπηρία τους και όχι λόγω της αθλητικής απόδοσής τους (supercrip-υπεράνθρωποι). Σε μία πιο μακροπρόθεσμη εικόνα και προσπάθεια για την ισχυροποίηση της Παραολυμπιακής Κληρονομιάς (Paralympic Legacy) και για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των Αμεα (σε κοινωνικό και υλικοτεχνικό επίπεδο) ενδεχομένως οι χαρακτηρισμοί-προφίλ των αθλητών από τα ΜΜΕ ως “υπεράνθρωποι” και “supercrip” να είναι το πρώτο βήμα που φέρνει τους αθλητές και τα άτομα με αναπηρία στο “φως”, καθιστώντας τα ορατά στην κοινωνία (μιας και αυτές οι ιστορίες προσελκύουν το κοινό). Αυτό είναι μεγάλο βήμα δεδομένου ότι πολύς κόσμος ζει στην άγνοια για την αναπηρία και το μεγάλο ποσοστό των Αμεα στον παγκόσμιο πληθυσμό. Το προφίλ “supercrip” βέβαια κατακριθεί από πολλούς (κυρίως από Αμεα), γι αυτό αφού κατοχυρωθεί η εμφάνισή και η συμπερίληψή των αθλητών Π.Α. στα

MME, θα πρέπει στο μέλλον να αντικατασταθούν από πιο επιθυμητές και φιλικές προς τα Αμεα. Φυσικά θα πρέπει όπως αναφέρθηκε πάντα να λαμβάνεται υπόψη και η γνώμη των ίδιων των αθλητών και των ατόμων με αναπηρία.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Abwao, M. (2018). *Media framing of disability: A content analysis of the daily nation newspaper in kenya* (Order No. 13420291). Available from Publicly Available Content Database. (2246416840).
- Adams, L. (2008, June). *Disability in the press: How disability and people with disabilities are depicted in print media in Bosnia and Herzegovina, Montenegro and Serbia in 2006*. A Discussion Paper of disability Monitor Initiative South East Europe, Belgrade Serbia
- Ahmed N. (2013) Paralympics 2012 legacy: accessible housing and disability equality or inequality?, *Disability & Society*, 28:1, 129-133, DOI: 10.1080/09687599.2012.739367
- Allport G.W. (1954). *The nature of prejudice*. Addison-Wesley, Cambridge, MA
- Aydin M. (2015). *Preference of Efficiency to Justice in Developing Turkish Tax System*, *Social Sciences and Humanities A Global Perspective*, p24.
- Bailey st., (2008). *Athlete First: A History of The Paralympic Movement*. John Wiley & Sons.
- Barnes, C. (1992). *Disabling Imagery and the Media: An Exploration of the Principles for Media Representations of Disabled People*. Ryburn: Krumlin.
- Berger, PL, Luckmann, T (1989 [1966]) *The Social Construction of Reality: A Treatise in the Sociology of Knowledge*. New York: Anchor Books.
- Bernstein A. & Blain N. (2002) Sport and the Media: The Emergence of a Major Research Field, *Sport in Society*, 5:3, 1-30, DOI: 10.1080/911094213
- Brittain Ian, (2016) *The Paralympic Games explained: Second Edition*, Routledge
- Brittain, I. (2008). The evolution of the Paralympic Games. In R. Cashman & S. Darcy (Eds.), *Benchmark Games: The Sydney 2000 Paralympic Games* (pp. 19-34). Sydney, Australia: Walla Walla.
- Brittain I. & Beacom A. (2016) Leveraging the London 2012 Paralympic Games: What Legacy for Disabled People? *Journal of Sport and Social Issues*, Vol. 40(6) 499–521. DOI: 10.1177/0193723516655580

- Brittain I., Mataruna Dos Santos L.J. (2018) The Rio 2016 Paralympic Games. In: Brittain I., Beacom A. (eds) The Palgrave Handbook of Paralympic Studies. Palgrave Macmillan, London. https://doi.org/10.1057/978-1-137-47901-3_24
- Borcsa, Maria (2001). Selbstthematization als Alterität. Identitätskonstruktionen blinder Menschen aus drei Generationen: Eine rekonstruktive Analyse. <http://www.freidok.uni-freiburg.de/volltexte/2>
- Brooke M. (2019). The Singaporean Paralympics and its Media Portrayal: Real Sport? Men only? *Communication & Sport*, Vol. 7(4) 446-465,
- Bush A., Silk M., Porter J., Howe D. (2013). Disability [sport] and discourse: stories within the Paralympic legacy, *Reflective Practice: International and Multidisciplinary perspectives*, 14:5, 632-647, DOI: 10.1080/14623943.2013.835721
- Butler S, Bissell K. "The Best I Can Be": Framing Disability Through the Mascots of the 2012 Summer Olympics and Paralympics. *Communication & Sport*. 2015;3(2):123-141. doi:[10.1177/2167479513500137](https://doi.org/10.1177/2167479513500137)
- Carew, MT, Noor, M, Burns, J. The impact of exposure to media coverage of the 2012 Paralympic Games on mixed physical ability interactions. *J Community Appl Soc Psychol*. 2019; 29: 104– 120. <https://doi.org/10.1002/casp.2387>
- Carroll, M.W.; Cottingham, M.; Lee D; Shapiro D. & Pitt B.,(2016) "The Historical Realization of the Americans with Disabilities Act on Athletes with Disabilities" . *Articles in Law Reviews & Other Academic Journals*. 1206. https://digitalcommons.wcl.american.edu/facsch_lawrev/1206.
- Clogston, J. S. (1990) Disability coverage in 16 newspapers (Louisville, KY, Advocado Press).
- Γραμματικογιάννη I.M. & Κατσίκη Θ. (2018), *Η επιρροή των ΜΜΕ στην καθημερινότητα*.
- Darcy, S. (2016). Paralympic Legacy - Learning from the Sydney 2000 to prepare for Tokyo 2020. *Journal of the Nippon Foundation Paralympic Research*, 4(1), 43-61. <http://para.tokyo/english/Simon%20Darcy.pdf>
- DarkeP. A. (2004). *The Changing face of representation of disability in the media*. Disabling Barriers, Enabling Environments, SAGE Publications Ltd, Second Edition.
- DePauw, K. P., & Gavron, S. J. (2005). Disability sport (2nd ed.). Champaign, IL: Human Kinetics.
- De Souza, D. L., & Brittain, I. (2020). The Rio 2016 Paralympic Games: The Visibility of People With Disabilities in Brazil as a Possible Legacy. *Communication & Sport*. <https://doi.org/10.1177/2167479520942739>

- Devotta K, Wilton R & Yiannakoulias N. (2013) Representations of disability in the Canadian news media: a decade of change?, *Disability and Rehabilitation*, 35:22, 1859-1868, DOI: [10.3109/09638288.2012.760658](https://doi.org/10.3109/09638288.2012.760658)
- Dieffenbach K. & Statler T. (2012) More Similar than Different: The Psychological Environment of Paralympic Sport, *Journal of Sport Psychology in Action*, 3:2, 109-118, DOI: [10.1080/21520704.2012.683322](https://doi.org/10.1080/21520704.2012.683322)
- Ellis K. and Goggin G. (2015) Disability, global popular media, and injustice in the notorious trial of Oscar Pistorius. In: Ellcessor E and Kirkpatrick B (eds) *Disability Media Studies*. New York: New York Press.
- French L., Le Clair J.M. (2018) Game Changer? Social Media, Representations of Disability and the Paralympic Games. In: Brittain I., Beacom A. (eds) *The Palgrave Handbook of Paralympic Studies*. Palgrave Macmillan, London.
https://doi.org/10.1057/978-1-137-47901-3_6
- Gilbert K. & Schantz O. (2008). *The Paralympic Games: Empowerment or Side Show*, ch.8: Classification and the Games. Meyer & Meyer.
- Gold & Gail K. Auslander, (1999) Media reports on disability: a binational comparison of types and causes of disability as reported in major newspapers, *Disability and Rehabilitation*, 21:9, 420-431, DOI: [10.1080/096382899297404](https://doi.org/10.1080/096382899297404)
- Gold JR, Gold MM. (2007). Access for all: the rise of the Paralympic Games. *Journal of the Royal Society for the Promotion of Health*.127(3):133-141.
doi:[10.1177/1466424007077348](https://doi.org/10.1177/1466424007077348)
- Haller, B. (2010). *Representing disability in an ableist world: Essays on mass media*. Advocado.
- Haller, B. & Zhang, L. (2014). *Stigma or Empowerment? What Do Disabled People Say About Their Representation In News and Entertainment Media?*. *Review of Disability Studies: An International Journal*, 9(4)
- Hargreaves J. & Hardin B. (2009). *Women Wheelchair Athletes: Competing against Media Stereotypes*. *Disability Studies Quarterly*, vol. 29. DOI: <http://dx.doi.org/10.18061/dsq.v29i2.920>
- Hodges, C. E.M., Jackson, D., Scullion, R., Thompson, S. and Molesworth, M., 2014. *Tracking changes in everyday experiences of disability and disability sport within the context of the 2012 London Paralympics*. Project Report. Poole, England: CMC Publishing, Bournemouth University.
- Hodges, C., Jackson, D. and Scullion, R. (2014). From the distant sidelines: stories of engagement with the London 2012 Paralympics from disabled people. In Jackson, D.,

- Hodges, C., Molesworth, M. and Scullion, R. (eds), *Re-framing Disability? The Media, (dis)empowerment and Voice in the London Paralympics*. London: Routledge pp. 172-186
- Hoffner C. & Cohen E. (2012) Responses to Obsessive Compulsive Disorder on *Monk* Among Series Fans: Parasocial Relations, Presumed Media Influence, and Behavioral Outcomes, *Journal of Broadcasting & Electronic Media*, 56:4, 650-668, DOI: [10.1080/08838151.2012.732136](https://doi.org/10.1080/08838151.2012.732136)
- Howe PD. (2006).Cyborg and Supercrip: The Paralympics Technology and the (Dis)empowerment of Disabled Athletes. *Sociology*. 2011;45(5):868-882. doi:10.1177/003803851141342
- Jeanrenaud, C. and Késenne, S. *The economics of sport and the media*. Cheltenham: Edward Elgar Publishing., ch.1.
- Κατσιγιάννη Σ. (2018) Η εξέλιξη των ΜΜΕ απο τα παραδοσιακά στα νέα μέσα.Η περίπτωση της Ελλάδας. Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας, ΤΕΙ Δυτ. Ελλάδας
- Kyoung T. Kim, Lee S. & Eung-Soo O. (2017) Athletes with disabilities in the Paralympic Games: a framing analysis of television news, *Managing Sport and Leisure*, 22:4, 255-275, DOI: [10.1080/23750472.2018.1445976](https://doi.org/10.1080/23750472.2018.1445976)
- Lakowski, T. et al. (2011). *Proceedings: Physical Activity and Sport for People with Disabilities*. Washington, DC, Georgetown University Center for Child and Human Development.
- Leavitt S. (2012). *Disability, identity and media: Paralympians in advertising*. Department of Kinesiology. University of Lethbridge.
- Léséleuc E., Pappous A. & Marcellini A. (2010) The media coverage of female athletes with disability. Analysis of the daily press of four European countries during the 2000 Sidney Paralympic Games, *European Journal for Sport and Society*, 7:3-4, 283-296, DOI: [10.1080/16138171.2010.11687863](https://doi.org/10.1080/16138171.2010.11687863)
- Lowther J, Lane A, Lane H. Self-efficacy and psychological skills during the amputee soccer world cup. *Athletic Insight* 2002; 4 (2): 23–34 [online]. Available from URL: <http://www.athleticinsight.com/Vol4Iss2/SoccerSelfEfficacy.htm> [Accessed 2009 Jul 6]
- Maika M. & Danylchuk K. (2016) Representing Paralympians: The ‘Other’ Athletes in Canadian Print Media Coverage of London 2012, *The International Journal of the History of Sport*, 33:4, 401-417, DOI: [10.1080/09523367.2016.1160061](https://doi.org/10.1080/09523367.2016.1160061)
- McPherson G, O’Donnell H, McGillivray D & Misener L. (2016) Elite athletes or superstars? Media representation of para-athletes at the Glasgow 2014 Commonwealth Games, *Disability & Society*, 31:5, 659-675, DOI: [10.1080/09687599.2016.1197823](https://doi.org/10.1080/09687599.2016.1197823)
- Mcquail D. (1977), *The influence and effects of mass media*, Mass Communication and Society.

- Melendez-Labrador S. (2021). Alternative journalism, literacy and co-construction of the social imaginary of disability in the Rio 2016 games. *Chasqui Revista Latinoamericana de communication*, DOI: <https://doi.org/10.16921/chasqui.v1i146.4391>
- Ogura K. (2018) Visions on the Legacy of the Tokyo 2020 Paralympic Games. In: Brittain I., Beacom A. (eds) *The Palgrave Handbook of Paralympic Studies*. Palgrave Macmillan, London. https://doi.org/10.1057/978-1-137-47901-3_26
- Ormsby A, (2012). London 2012 opening ceremony draws 900 million viewers. Thomson Reuters. <https://www.reuters.com/article/uk-oly-ratings-day11-idUKBRE8760V820120807>
- Ortiz M. & Harwood J. (2007) *A Social Cognitive Theory Approach to the Effects of Mediated Intergroup Contact on Intergroup Attitudes*, *Journal of Broadcasting & Electronic Media*, 51:4, 615-631, DOI: 10.1080/08838150701626487
- Pappous A., Brown C. (2018) Paralympic Legacies: A Critical Perspective. In: Brittain I., Beacom A. (eds) *The Palgrave Handbook of Paralympic Studies*. Palgrave Macmillan, London. https://doi.org/10.1057/978-1-137-47901-3_29
- Pappous A. & Souza D. (2016) Media Guide: How to cover the Rio 2016 Paralympic Games. In: *Media Guide: How to cover the Rio 2016 Paralympic Games*. University of Kent, pp. 1-16.
- Pettigrew, T. F., & Tropp, L. R. (2008) '*How does intergroup contact reduce prejudice? Meta-analytic tests of three mediators*', *European Journal of Social Psychology*
- Randjelovic, N., Pirsl, D., & Pirsl, T. (2012). Issues on disability advertising imaging in media. *Sport Mont, X(34-35-36)*, 536-541.
- Pring J. (2016) Rio Paralympics scraps plans to expand number of sports covered live. *Disability News Service*. <https://www.disabilitynewsservice.com/rio-paralympics-scraps-plans-to-expand-number-of-sports-covered-live/>
- Pullen, E., Jackson, D., Silk, M. and Scullion, R. (2018). Re-presenting the Paralympics: (contested)philosophies, production practices and the hypervisibility of disability. *Media, Culture and Society*. DOI:10.1177/0163443718799399
- Pullen, E., Jackson, D., & Silk, M. (2020). Watching disability: UK audience perceptions of the Paralympics, equality and social change. *European Journal of Communication*, 35(5), 469–483. <https://doi.org/10.1177/0267323120909290>
- Purdue DEJ. An (In)convenient Truce? Paralympic Stakeholders' Reflections on the Olympic–Paralympic Relationship. *Journal of Sport and Social Issues*. 2013;37(4):384-402. doi:10.1177/0193723513491751

- Renwick R. (2016) Rarely Seen, Seldom Heard: People with Intellectual Disabilities in the Mass Media. In: Scior K., Werner S. (eds) *Intellectual Disability and Stigma*. Palgrave Macmillan, London. https://doi.org/10.1057/978-1-137-52499-7_5
- Rees L., Robinson P. & Shields N. (2018) A major sporting event or an entertainment show? A content analysis of Australian television coverage of the 2016 Olympic and Paralympic Games, *Sport in Society*, 21:12, 1974-1989, DOI: 10.1080/17430437.2018.1445996
- Rees L., Robinson P. & Shields N. (2019) Media portrayal of elite athletes with disability – a systematic review, *Disability and Rehabilitation*, 41:4, 374-381, DOI: [10.1080/09638288.2017.1397775](https://doi.org/10.1080/09638288.2017.1397775)
- Ρήγα Δ. και Τσουτσάνη Ε. (2019) Οι Τεχνολογικές αλλαγές στα Αθλητικά ΜΜΕ, Η περίπτωση της Ελλάδας. <http://repository.library.teimes.gr/xmlui/handle/123456789/7491>
- Riley Ch. (2005). *Disability and the Media: Prescriptions for Change*. University Press of New England.
- Roos D. (2020) When World Events Disrupted The Olympics. History Channel, A+E networks UK, <https://www.history.com/news/olympics-postponed-cancelled>
- Saito S. & Ishiyama R. (2005) The invisible minority: under-representation of people with disabilities in prime-time TV dramas in Japan, *Disability & Society*, 20:4, 437-451, DOI: 10.1080/09687590500086591
- Samsel, M. and Perepa, P. (2013), Media and disability. *Support for Learning*, 28: 138-145. <https://doi.org/10.1111/1467-9604.12036>
- Santos, S. M. dos, Selves, J., & Souza, D. L. de. (2020). The news production process in the Brazilian journalistic coverage of the 2016 Rio Paralympic Games. *Journalism*. <https://doi.org/10.1177/1464884920965440>
- Shakespeare, T. (1999). Art and lies? Representations of disability on film. In: Corker, M. and French, S. (Eds.) *Disability Discourse* Buckingham: Open University Press, 164-172
- Silva C.F & Howe P.D (2012). Te (In)validity of Supercrip Representation of Paralympic athletes. *Journal of Sport and Social Issues*, SAGE Publications, 36(2) 174–194. DOI: 10.1177/0193723511433865
- Smart, J. (2001). *Disability, society, and the individual*. Gaithersburg, MD: Aspen.
- Soffer M, Rimmerman A, Blanck P.& Hill E. (2010) Media and the Israeli disability rights legislation: progress or mixed and contradictory images?, *Disability & Society*, 25:6, 687-699, DOI: [10.1080/09687599.2010.505740](https://doi.org/10.1080/09687599.2010.505740)

- Souza D., Marques A. & Fermino A. (2020). Paralympic Games: The experience with “The Other” through the screens. *Journal of Physical Education*, v. 31, e3170, 2020, DOI: 10.4025/jphyseduc.v31i1.3170
- Solves, J., Pappous, A., Rius, I., & Kohe, G. Z. (2019). Framing the Paralympic Games: A Mixed-Methods Analysis of Spanish Media Coverage of the Beijing 2008 and London 2012 Paralympic Games. *Communication & Sport*, 7(6), 729–751. <https://doi.org/10.1177/2167479518808237>
- Swain, J. (2004). *Disabling barriers - enabling environments*. London: Sage, Part II, Ch. 15, pg 100.
- Taku K. & Arai H. (2020) Impact of COVID-19 on Athletes and Coaches, and Their Values in Japan: Repercussions of Postponing the Tokyo 2020 Olympic and Paralympic Games, *Journal of Loss and Trauma*, 25:8, 623-630, DOI: [10.1080/15325024.2020.1777762](https://doi.org/10.1080/15325024.2020.1777762)
- The London 2012 Paralympic Games. Channel 4
: <https://www.channel4.com/media/documents/press/news/Paralympic%20Booklet.pdf>
- Tynedal J, Wolbring G. (2013). Paralympics and Its Athletes Through the Lens of the New York Times. *Sports*. 1(1):13-36. <https://doi.org/10.3390/sports1010013>
- Veere A. (2020). The Tokyo Paralympic Superhero: Manga and Narratives of Disability in Japan. *The Asia Pacific Journal, Japan Focus*, vol. 18, Issue 5, no 8.
- Watanabe T. (2020). Promotion of Disabled Sports and the Paralympic Movement in Japan: Initiatives to Train Disabled Sports Instructors at Physical Education Universities. *Juntendo Medical Journal*, Volume 66, DOI <https://doi.org/10.14789/jmj.2020.66.JMJ19-P08>.
- Wood, J. (2011). *Gendered lives, communication, gender and culture*. Boston: Wadsworth Cengage Learning.
- World Health Organization (2020). <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/disability-and-health>
- Young, Stella. (2014, 23 October). Disability and the Pistorius sentencing farce. Retrieved from <http://www.abc.net.au/news/2014-10-23/young-disability-and-the-pistoriussentencing-farce/5835928>
- Zalkauskaite U. (2012) Crystallization of disability stereotypes in Lithuanian media. *Socialiniai mokslai*. 2012, Nr. 1 (75), p. 83-91. ISSN 1392-0758.
- Zhang L. & Haller B. (2013) Consuming Image: How Mass Media Impact the Identity of People with Disabilities, *Communication Quarterly*, 61:3, 319-334, DOI: [10.1080/01463373.2013.77698](https://doi.org/10.1080/01463373.2013.77698)

